

O:\Justitsministeriet\Vejledninger\554096\Dokumenter\554096-særtryk_fm 02-01-07 12:44 k04 KFR

Det bemærkes afslutningsvis, at transportforordningens artikel 26, stk. 4, litra c, indeholder en hjemmel for Søfartsstyrelsen til administrativt at suspendere eller annullere (tilbagekalde) et godkendelsescertifikat for et skib til transport af levende dyr. Der henvises i den forbindelse til det nedenfor under afsnit 4.8. anførte.

3.4. Autorisation (artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 1, og artikel 10-13)

Efter transportforordningens artikel 5, stk. 1, må der alene indgås kontrakter (aftaler) eller underentrepriser om transport af dyr med transportvirksomheder, der er autoriserede i medfør af forordningens artikel 10, stk. 1, eller artikel 11, stk. 1.

Transportforordningens artikel 10 indeholder en række krav, som en transportvirksomhed skal opfylde for at opnå en autorisation. En autorisation udstedt i medfør af transportforordningens artikel 10 gælder imidlertid kun til korte transporter. Udfører transportvirksomheden også lange transporter, skal den således i stedet autoriseres i overensstemmelse med transportforordningens artikel 11, der indeholder en række yderligere krav til transportvirksomheden, jf. nedenfor.

Det bemærkes, at kravet om, at transportvirksomheder skal være autoriserede, ikke er nyt. Et lignende krav fandtes således i det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer. Direktivet sondrede – i modsætning til transportforordningens artikel 10 og 11 – imidlertid ikke mellem autorisationer til lange transporter og andre transporter. En autorisation efter det hidtidige gældende direktiv gjaldt således til enhver transport, der var omfattet af direktivet.

Transportforordningens artikel 5, stk. 1, suppleres i øvrigt af artikel 6, stk. 1, i transportforordningen, hvoraf fremgår, at kun personer, der er i besiddelse af en autorisation i henhold til artikel 10, stk. 1, eller for lange transporter artikel 11, stk. 1, kan optræde som transportvirksomhed. En kopi af autorisationen skal i den forbindelse kunne forevises for den kompetente myndighed – i Danmark de veterinære myndigheder og politiet – under transporten af dyrene.

3.4.1. Autorisationer til korte transporter (under otte timer) (artikel 10)

Efter transportforordningens artikel 10, stk. 1, udstedes autorisationer til transportvirksomheder, der ikke udfører lange transporter, under forudsætning af, at:

- a) Ansøgerne er etableret eller, for ansøgere etableret i et tredjeland, er repræsenteret i det EU-medlemsland, hvor de ansøger om autorisation,
- b) ansøgeren har dokumenteret, at de råder over et tilstrækkeligt og egnet personale og udstyr samt tilstrækkelige og egnede driftsprocedurer til at kunne overholde bestemmelserne i denne forordning, herunder eventuelt retningslinjer for god praksis,
- c) ansøgerne eller deres repræsentanter ikke har gjort sig skyldig i alvorlige overtrædelser af fællesskabslovgivningen og/eller den nationale lovgivning vedrørende beskyttelse af dyr i de tre år, der går forud for indgivelsen af ansøgningen. Denne bestemmelse finder dog ikke anvendelse, når ansøgeren over for den kompetente myndighed godtgør, at vedkommende har truffet alle de foranstaltninger, der er nødvendige for at undgå yderligere overtrædelser.

Transportvirksomheder, der er etableret i Danmark, vil således skulle indgive en ansøgning om autorisation til Fødevarestyrelsen, som er den kompetente myndighed i Danmark, som meddeler autorisationer efter transportforordningen. Det samme gælder for transportvirksomheder, som er etableret i et land uden for EU (et tredjeland), men som har valgt at ansøge om autorisation i Danmark, idet det dog i sådanne tilfælde er et krav, at virksomhederne er repræsenteret i Danmark.

En ansøgning om autorisation skal sendes til den fødevareregion, hvor transportvirksomheden er hjemmehørende, jf. § 32, stk. 4, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport. Der henvises i øvrigt til det nedenfor under afsnit 3.4.3. anførte om selve udstedelsen af autorisation.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt de i artikel 10, stk. 1, nævnte betingelser er opfyldt, beror dette på en konkret vurdering af de i ansøgningssagen foreliggende oplysninger. I overensstemmelse med det almindelige forvaltningsretlige undersøgelsesprincip påhviler det imidlertid

Fødevarestyrelsen at sikre, at en afgørelse om at imødekomme eller afslå en ansøgning om autorisation træffes på et forsvarligt grundlag, herunder at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Autorisationer til korte transporter udstedes i overensstemmelse med modellen i kapitel I i bilag III og har en gyldighedsperiode på højst fem år regnet fra udstedelsesdatoen, jf. transportforordningens artikel 10, stk. 2.

3.4.2. Autorisationer til lange transporter (over otte timer) (artikel 11)

Efter transportforordningens artikel 11, stk. 1, udstedes autorisationer til transportvirksomheder, der udfører lange transporter, ligeledes af Fødevarestyrelsen efter ansøgning. Betingelsen herfor er, at:

- a) Ansøgerne opfylder bestemmelserne i artikel 10, stk. 1,
- b) ansøgerne har fremlagt følgende dokumenter:
  - i) gyldige kompetencebeviser for førere og ledsagere, jf. artikel 17, stk. 2, for alle førere og ledsagere, der udfører lange transporter,
  - ii) gyldige godkendelsescertifikater, jf. artikel 18, stk. 2, for alle vejtransportmidler, der påtænkes anvendt til lange transporter,
  - iii) detaljerede oplysninger om de procedurer, der gør muligt for transportvirksomhederne at spore og registrere bevægelserne for de vej køretøjer, de er ansvarlige for, samt til enhver tid at kontakte førerne under lange transporter,
  - iv) beredskabsplaner til brug i nødsituationer.

For så vidt angår kravet i artikel 11, stk. 1, litra b, nr. iii, bemærkes, at hvis der er tale om transportvirksomheder, der foretager lange transporter af heste, bortset fra registrerede heste, eller kvæg, får, geder eller svin, følger det af transportforordningens artikel 11, stk. 2, at virksomhederne skal kunne dokumentere, at de anvender det navigationssystem, der er omhandlet i artikel 6, stk. 9. Dette gælder for vejtransportmidler, der er taget i brug for første gang efter den 1. januar 2007, og for alle transportmidler fra den 1. januar 2009. For en nærmere gennemgang af kravene til dette system henvises til det ovenfor under afsnit 3.2. anførte.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt de

i artikel 11, stk. 1, nævnte betingelser er opfyldt, beror dette på en konkret vurdering af de i ansøgningssagen foreliggende oplysninger. I overensstemmelse med det almindelige forvaltningsretlige undersøgelsesprincip påhviler det imidlertid Fødevarestyrelsen at sikre, at en afgørelse om at imødekomme eller afslå en ansøgning om autorisation træffes på et forsvarligt grundlag, herunder at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Autorisationer til lange transporter udstedes i overensstemmelse med modellen i kapitel II i bilag III og er gyldige i højst fem år regnet fra udstedelsesdatoen og gælder for alle transporter, herunder lange transporter, jf. transportforordningens artikel 11, stk. 3. Det er således ikke nødvendigt, at transportvirksomheder ansøger om en autorisation efter både artikel 10 og artikel 11.

3.4.3. Nærmere om udstedelsen af autorisationer (artikel 12 og 13)

Transportforordningens artikel 12 fastslår, at transportvirksomheder kun behøver at ansøge om autorisation i henhold til artikel 10 eller artikel 11 hos én kompetent myndighed i ét EU-medlemsland. Det vil med andre ord sige, at hvis en transportvirksomhed er blevet autoriseret i Danmark, gælder denne autorisation også i alle de andre EU-medlemslande.

En ansøgning om autorisation skal som nævnt ovenfor sendes til den fødevareregion, hvor transportvirksomheden er hjemmehørende, jf. § 32, stk. 4, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport.

Efter transportforordningens artikel 13, stk. 1, kan Fødevarestyrelsen beslutte at begrænse en autorisation udstedt i henhold til artikel 10, stk. 1, eller for lange transporter artikel 11, stk. 1, efter kriterier, som kan kontrolleres under transporten.

Det bemærkes, at det ikke fremgår af transportforordningens artikel 13, stk. 1, hvilke begrænsninger der nærmere er tale om. Af pkt. 3 i de to modeller på de to forskellige typer af autorisationer, som er optrykt i kapitel I og II i bilag III til transportforordningen, fremgår imidlertid, at de kriterier, det kan komme på tale at begrænse en autorisation efter, er »kategorier af dyr« og »transportform«.

Selv om bestemmelsen efter sin ordlyd lægger op til, at der er tale om en mulighed, som Føde-

varestyrelsen kan vælge at benytte eller ej, så vil der efter Justitsministeriets opfattelse imidlertid være situationer, hvor styrelsen vil være forpligtet til at begrænse en autorisation. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis transportvirksomheden alene har ansøgt om en autorisation til transport af en bestemt dyreart eller transportform. Det samme gør sig gældende, hvis en transportvirksomhed ikke selv har begrænset sin ansøgning til en bestemt dyreart eller transportform, men det af de oplysninger, der ligger i sagen, fremgår, at virksomheden f.eks. alene udfører vejtransporter af pelsdyr. Den pågældende transportvirksomhed vil da ikke være forpligtet til at fremlægge f.eks. gyldige kompetencebeviser for førere og ledsagere, idet forpligtelsen hertil som nævnt ovenfor kun gælder i forhold til de transportvirksomheder, der udfører vejtransporter af heste, kvæg, får, geder, svin eller fjerkræ, jf. transportforordningen artikel 6, stk. 5. Det vil derfor ikke være i overensstemmelse med transportforordningen, hvis Fødevarestyrelsen i en sådan situation ikke begrænsede autorisationen efter artikel 11 til denne dyreart og transportform.

Fødevarestyrelsen er forpligtet til at forsyne hver enkelt autorisation med et unikt nummer, ligesom autorisationen – ud over at være udfærdiget på dansk – skal være udfærdiget på engelsk, når transportvirksomheden forventes (også) at udføre transport i et andet EU-medlemsland, jf. transportforordningens artikel 13, stk. 2.

Efter transportforordningens artikel 13, stk. 3, skal Fødevarestyrelsen endvidere registrere autorisationerne på en sådan måde, at styrelsen hurtigt kan identificere transportvirksomhederne, navnlig i tilfælde af manglende overholdelse af forordningen.

Særligt for så vidt angår de autorisationer, der udstedes i henhold til artikel 11, stk. 1, så følger det af transportforordningens artikel 13, stk. 4, at Fødevarestyrelsen skal sørge for, at de bliver registreret i en elektronisk database. En række oplysninger fra databasen skal i autorisationens gyldighedsperiode gøres offentlige tilgængelige. Det drejer sig om oplysninger om transportvirksomhedens navn og autorisationsnummer. Dette vil ske via Fødevarestyrelsens hjemmeside: www.fvst.dk.

I databasen registreres tillige visse afgørelser meddelt i henhold til transportforordningens artikel 26. Det drejer sig om afgørelser om suspension eller inddragelse af en transportvirksom-

heds autorisation eller godkendelsescertifikatet for et transportmiddel (artikel 26, stk. 4, litra c), samt oplysninger om et af et EU-medlemsland midlertidigt nedlagt forbud mod, at dyr transporteres af den pågældende virksomhed eller med det pågældende transportmiddel på medlemslandets område (artikel 26, stk. 6).

Det bemærkes i den forbindelse, at efter transportforordningens artikel 6, stk. 2, er transportvirksomheder forpligtet til at underrette Fødevarestyrelsen om eventuelle ændringer i de i artikel 10, stk. 1, eller for lange transporter artikel 11, stk. 1, omtalte oplysninger og dokumenter senest 15 dage efter, at ændringerne har fundet sted.

Endvidere bemærkes, at for transporter af dyr over en afstand af højst 65 km regnet fra begyndelsen af transporten af dyrene til bestemmelsesstedet gælder kravet om autorisation og forpligtelsen til at underrette Fødevarestyrelsen om eventuelle ændringer i de i artikel 10 og artikel 11 omtalte oplysninger og dokumenter ikke, jf. således transportforordningens artikel 6, stk. 7.

Det følger endvidere af transportforordningens artikel 26, stk. 4, litra c, at Fødevarestyrelsen har mulighed for administrativt at suspendere eller annullere (tilbagekalde) en transportvirksomheds autorisation. Der henvises i den forbindelse til det nedenfor under afsnit 4.8. anførte.

Efter Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 32, stk. 1, betales i øvrigt for Fødevarestyrelsens udstedelse af en autorisation i medfør af transportforordningens artikel 10, stk. 1, et gebyr på 2.171 kr. Er der tale om en autorisation til lange transporter, der er udstedt i medfør af transportforordningens artikel 11, stk. 1, betales et gebyr på 3.005 kr., jf. bekendtgørelsens § 32, stk. 2.

Ifølge bekendtgørelsens § 32, stk. 3, skal gebyret indbetales i forbindelse med, at transportvirksomheden indsender en ansøgning om autorisation. Dette skal ske til den fødevareregion, hvor transportvirksomheden er hjemmehørende, jf. bekendtgørelsens § 32, stk. 4.

Det bemærkes, at Justitsministeriet i samråd med Fødevarestyrelsen har besluttet at indføre en overgangsordning for de transportvirksomheder, der i perioden den 1. juli 2002 til og med den 30. september 2006 i henhold til kapitel 1 a i bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 2003 om beskyttelse af dyr under transport, allerede er auto-

riseret. Disse transportvirksomheder skal, hvis de efter den 5. januar 2007 alene ønsker at blive autoriseret i henhold til artikel 10, stk. 1, i transportforordningen, senest den 30. juni 2007 leve op til kravene i denne bestemmelse. For transportvirksomheder, der i dag er autoriseret til at transportere dyr, og som fremover vil udføre lange transporter, gælder også en overgangsordning. Disse transportvirksomheder vil således først den 1. marts 2007 skulle opfylde kravene i artikel 11, stk. 1.

3.5. Krav til selve planlægningen af transporten (artikel 5)

Transportforordningens artikel 5 indeholder en række krav, som skal opfyldes i forbindelse med planlægningen af transporten. Der skal således udpeges en fysisk person, som er ansvarlig for transporten, en række dokumenter skal medbringes, og hvis der er tale om en lang transport mellem EU's medlemslande og til og fra tredjelande af heste (bortset fra registrerede heste, som omhandlet i direktiv 90/426/EØF), eller kvæg, får, geder eller svin, skal der udarbejdes en logbog indeholdende relevante oplysninger om transporten.

3.5.1. Udpegning af en ansvarlig for transporten (artikel 5, stk. 2-3)

Ud over at være i besiddelse af den relevante autorisation skal transportvirksomheder forud for en transport af dyr sørge for at udpege en fysisk person, som er ansvarlig for transporten, ligesom virksomhederne skal sørge for, at oplysninger om planlægningen, udførelsen og tilendbringelsen af den del af transporten, som de er ansvarlig for, til enhver tid er tilgængelige, jf. transportforordningens artikel 5, stk. 2.

På samme måde skal organisatorer i forbindelse med hver transport sikre, at dyrenes velbefindende ikke bringes i fare som følge af utilstrækkelig koordination af transportens forskellige dele, at der tages hensyn til vejrforholdene, og at en fysisk person er ansvarlig for til enhver tid at stille oplysninger om planlægningen, udførelsen og tilendbringelsen af transporten til rådighed for den kompetente myndighed, jf. transportforordningens artikel 5, stk. 3.

Ved begrebet »organisator« forstås en transportvirksomhed, som har givet en del af en transport i underentreprise til mindst én anden trans-

portvirksomhed, eller en fysisk eller juridisk person, som har givet en transport i kontrakt til mere end én transportvirksomhed, eller en person, som har underskrevet logbogens del I i overensstemmelse med bilag II, jf. transportforordningens artikel 2, litra q.

3.5.2. Hvilke dokumenter skal medbringes under transporten?

Efter transportforordningens artikel 4 må transport af dyr kun finde sted, hvis der i transportmidlet medbringes dokumenter, der indeholder oplysninger om dyrenes oprindelse og ejer, afgangsstedet, afgangsdato og -klokkeslæt, det planlagte bestemmelsessted og den planlagte transports forventede varighed. Transportvirksomheden skal på anmodning forevise de pågældende dokumenter for den kompetente myndighed – i Danmark vil det være politiet og de veterinære myndigheder.

Ved »dyrenes oprindelse« menes typisk dyrenes oprindelsesbesætning, og ved »afgangsklokkeslæt« forstås det/de tidspunkt(er), hvor det første dyr er blevet læsset på transportmidlet på afgangsstedet/stederne, således at der er dokumentation for det tidspunkt, hvor det første dyr læses ved hvert afgangssted.

Transportforordningens artikel 4 finder anvendelse både i forhold til landevejs-, jernbane-, sø- og lufttransport, og bestemmelsen er ikke begrænset til bestemte dyrearter. Da transportforordningens anvendelsesområde ifølge artikel 1, stk. 1, er transport af levende hvirveldyr, indebærer dette, at en transportvirksomhed, som transporterer f.eks. hunde, katte, eksotiske dyr og fisk, også er forpligtet til at medbringe dokumenter, der indeholder de ovenfor nævnte oplysninger.

Det bemærkes, at i forbindelse med transport af vilde dyr, skal to yderligere dokumenter ledsage dyrene, jf. pkt. 1.3. i kapitel II i bilag I til transportforordningen, der indeholder en række krav til transportmidlerne. Det fastslås dette sted i transportforordningen, at dyrene skal ledsages af et dokument, hvoraf fremgår, at der er tale om vilde dyr, som er sky eller farlige. Herudover skal dyrene ledsages af et dokument i form af en skriftlig instruks om dyrenes fodring og vanding og eventuelle særlige pasningsbehov.

Transportvirksomheder skal endvidere under transporten af dyrene kunne forevise en kopi af virksomhedens autorisation for politiet og de ve-

terinære myndigheder, jf. transportforordningens artikel 6, stk. 1.

Herudover skal transportvirksomheder sørge for, at det kompetencebevis, som personer, der fører eller fungerer som ledsagere på vej køretøjer, som transporterer heste, kvæg, får, geder, svin eller fjerkræ, skal være i besiddelse af, kan forevises for den kompetente myndighed under transporten af dyrene – i Danmark de veterinære myndigheder og politiet, jf. transportforordningens artikel 6, stk. 5.

Transportvirksomheder skal endelig kunne forevise godkendelsescertifikatet, som er udstedt i henhold til artikel 18, stk. 2 (vejtransportmidler), eller artikel 19, stk. 2 (skibe til transport af levende dyr), for den kompetente myndighed under transporten af dyrene – i Danmark de veterinære myndigheder og politiet, jf. transportforordningens artikel 6, stk. 8.

3.5.3. Logbog (artikel 5, stk. 4 og bilag II)

Efter transportforordningens artikel 5, stk. 4, skal transportvirksomheder og organisatorer i forbindelse med lange transporter mellem EU's medlemslande og til og fra et land uden for EU af heste (bortset fra registrerede heste, som omhandlet i direktiv 90/426/EØF), eller kvæg, får, geder eller svin, udarbejde en logbog indeholdende relevante oplysninger om transporten.

Logbogen skal dække hele forsendelsen fra afgangsstedet og indtil bestemmelsesstedet. Hvis bestemmelsesstedet ligger i et land uden for EU, skal logbogen således dække hele transporten og ikke kun indtil det sted, hvor transporten forlader Fællesskabets område (udgangsstedet). Baggrunden herfor er, at det er vigtigt, at transportvirksomhederne og organisatorer i forbindelse med planlægningen af transporten gennemtænker hele transportforløbet frem til bestemmelsesstedet, således at det sikres, at transporten kan gennemføres til bestemmelsesstedet uden forsinkelser, og at dyrenes velbefindende ikke bringes i fare som følge af utilstrækkelig koordination af transportens forskellige dele m.v., jf. i den forbindelse transportforordningens artikel 5, stk. 1, og 3.

En logbog kan beskrives som en modernisering af det dokument, der i det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer, kaldtes en ruteplan. Logbogen er dog indholdsmæssigt blevet udbygget. Kravet om

udarbejdelse af en logbog er ikke begrænset til landevejstransport. Der skal således også udarbejdes en logbog i forbindelse med f.eks. en lufttransport på over otte timer af de pågældende dyrearter fra Danmark til udlandet. Derimod skal der ikke udarbejdes en logbog i forbindelse med f.eks. en landevejstransport over otte timer af de pågældende dyrearter, der fuldt ud afvikles her i landet.

Transportforordningens bilag II indeholder nærmere regler for logbogen. Det fremgår af bilagets pkt. 1, at den person, der planlægger transporten, skal udfylde, stemple og underskrive logbogen i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag II (tekstdelen).

Logbogen skal ifølge pkt. 2 bestå af følgende fem dele:

- Del 1 – Planlægning
- Del 2 – Afgangssted
- Del 3 – Bestemmelsessted
- Del 4 – Erklæring fra transportvirksomheden
- Del 5 – Standardformular til indberetning af afvigelser.

Logbogen må ikke være i løbblade. Modeller til hver del er optrykt i transportforordningens bilag II efter tekstdelen.

Endvidere fremgår det af pkt. 3 i tekstdelen af bilag II, at organisatorer skal forsyne hver enkelt logbog med et identifikationsnummer, ligesom de skal sikre, at den kompetente myndighed – i Danmark Fødevarestyrelsen - på afgangsstedet mindst to arbejdsdage inden afgangstidspunktet efter de af myndigheden fastsatte retningslinjer modtager en underskrevet kopi af den del af logbogen, der omhandler planlægningen af transporten (del 1), som er behørigt udfyldt undtagen med hensyn til veterinærcertifikatnumre. Organisatorer skal endvidere følge eventuelle anvisninger fra Fødevarestyrelsen i henhold til artikel 14, stk. 1, litra a, ligesom den pågældende skal sikre, at logbogen dels er stemplet i overensstemmelse med transportforordningens artikel 14, stk. 1, og dels ledsager dyrene under hele transporten til bestemmelsesstedet, eller når der tale om eksport til et land uden for EU, i det mindste til udgangsstedet. Endvidere skal den pågældende følge eventuelle anvisninger fra den kompetente myndighed, jf. nedenfor under afsnit 4.1.

Brugere på afgangsstedet og – når bestemmelsesstedet findes inden for Fællesskabets område - brugere på bestemmelsesstedet skal udfylde og

underskrive de relevante dele af logbogen. De skal hurtigst muligt ved hjælp af standardformularen i del 5 give den kompetente myndighed – i Danmark Fødevarestyrelsen – besked om alle forbehold, som de måtte have med hensyn til, om bestemmelserne i denne forordning er overholdt, jf. pkt. 4.

Hvis bestemmelsesstedet findes på Fællesskabets område, skal brugere på bestemmelsesstedet endvidere opbevare logbogen, bortset fra del 4, i mindst tre år, regnet fra ankomsten til bestemmelsesstedet. Logbogen skal på anmodning forevises for den kompetente myndighed – i Danmark Fødevarestyrelsen, jf. pkt. 5.

Hvis transporten afsluttes på Fællesskabets område, skal transportvirksomheden udfylde og underskrive logbogens del 4, jf. pkt. 6.

Ved eksport af dyr til et land uden for EU skal transportvirksomheden give logbogen til embedsdyrlægen på udgangsstedet. I forbindelse med eksport af levende kvæg, der giver anledning til eksportrestitutioner, er det ikke nødvendigt at udfylde logbogens del 3, hvis der i henhold til landbrugslovgivningen skal indsendes en rapport, jf. pkt. 7.

Endvidere fremgår det af pkt. 8, at den transportvirksomhed, der er angivet i logbogens del 3, skal opbevare:

- a) En kopi af den udfyldte logbog
- b) det relevante diagramark eller print, jf. bilag I eller bilag I B til Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 af 20. december 1985 om kontrolapparatet inden for vejtransport med senere ændringer (kontrolapparatforordningen), hvis køretøjet er omfattet af forordningen.

For så vidt angår kontrolapparatforordningen henvises i øvrigt til Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 688 af 29. juni 2005 om køre- og hviletidsbestemmelserne i vejtransport med senere ændringer.

Det fremgår endvidere af pkt. 8, at de dokumenter, der er nævnt i litra a og b, skal forevises for den kompetente myndighed, som har udstedt transportvirksomhedens autorisation, og på anmodning forevises for den kompetente myndighed på afgangsstedet – i Danmark de veterinære myndigheder og politiet – senest en måned efter, at logbogen er blevet udfyldt. Dokumenterne skal opbevares af transportvirksomheden i mindst tre år regnet fra kontroldatoen (den dato, hvor de veterinære myndigheder eller politiet

udtager transportvirksomheden til kontrol). Det bemærkes, at forevisningen af dokumenterne, sker som led i de veterinære myndigheder og politiets løbende stikprøvekontrol af, at transporten af dyr sker og er sket i overensstemmelse med transportforordningen, jf. transportforordningens artikel 15, stk. 1 og artikel 27, stk. 1.

Endelig fremgår det af pkt. 8, at det i litra a omhandlede dokument (den udfyldte logbog) skal returneres til den kompetente myndighed – i Danmark Fødevarestyrelsen – på afgangsstedet senest en måned efter transportens afslutning, medmindre de i artikel 6, stk. 9, omhandlede systemer er anvendt.

Dette svarer til, hvad der hidtidig har været gældende ret for ruteplanerne i henhold til Rådets direktiv 1991/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport. Det er dog nyt, at logbogen ikke skal returneres, hvis der er tale om en lang vejtransport mellem EU-medlemslande og til og fra lande uden for EU, og transportvirksomhedens vejtransportmidler i overensstemmelse med transportforordningens artikel 6, stk. 9, har været udstyret med et navigationssystem.

3.6. Krav til selve transporten (artikel 6, stk. 3 og bilag I, kapitel I-VII)

Efter transportforordningens artikel 6, stk. 3, skal transportvirksomheder transportere dyr i overensstemmelse med de tekniske forskrifter i bilag I til forordningen. Bilaget, som består af syv kapitler, supplerer de mere generelt affattede bestemmelser i selve forordningen.

Kapitel I indeholder de nærmere krav til dyrs transportegnethed. Der er i forhold til de nu ophævede regler i Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer foretaget en nærmere præcisering af, hvornår dyr er at anse for transportegnede og herunder en opregning af situationer, hvor dyr normalt ikke er transportegnede. For en nærmere gennemgang af kravene henvises til afsnit 3.6.1. nedenfor.

Kapitel II indeholder en række krav til de anvendte transportmidler og indretningen af disse. Der har ikke hidtil været fastsat lignende generelle krav til de anvendte transportmidler i det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer. I relation til lastbiler, der benyttes til transport af dyr ved

over otte timers transporttid, gjaldt dog allerede visse krav, jf. således den nu ligeledes ophævede Rådsforordning 98/411/EF af 16. februar 1998 om supplerende normer vedrørende dyrebekyttelse for lastbiler, der benyttes til befording af dyr ved over otte timers transporttid. For en nærmere gennemgang af kravene i transportforordningen henvises til afsnit 3.6.2. nedenfor.

Kapitel III omhandler transportpraksis, nærmere bestemt kravene i forbindelse med pålæsning, aflæsning og håndtering. Mange af bestemmelserne er en videreførelse af de hidtil gældende regler ifølge det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer, men kapitlet indeholder dog også en række nye bestemmelser. Som eksempel kan nævnes kravene til rampehældningen. For en nærmere gennemgang af kravene henvises til afsnit 3.6.3. nedenfor.

Kapitel IV fastsætter en række supplerende bestemmelser om indretningen af skibe til transport af levende dyr og skibe til transport af søcontainere. For en kort omtale af bestemmelserne, der er mere detaljerede end de hidtidig gældende regler ifølge det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer, henvises til afsnit 3.6.4. nedenfor.

Kapitel V indeholder kravene til forsendelsestider og hvileperioder, herunder vandings og fodringshyppighed. Der er tale om en videreførelse af de hidtidige gældende regler ifølge det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer. For en nærmere gennemgang af kravene henvises til afsnit 3.6.5. nedenfor.

I kapitel VI er fastsat en række supplerende krav, der skal være opfyldt ved lange transporter af heste, kvæg, får, geder eller svin. Kravene vedrører strøelse, foder, skillevægge, vand og ventilation. Denne del af kapitel VI svarer i vidt omfang til reglerne i den nu ophævede Rådsforordning 98/411/EF af 16. februar 1998 om supplerende normer vedrørende dyrebekyttelse for lastbiler, der benyttes til befording af dyr ved over otte timers transporttid.

Som noget nyt er der imidlertid indført et krav om, at alle nye vejtransportmidler fra og med 1. januar 2007, skal udstyres med passende navigationsudstyr, der kan registrere og fremsende op-

lysninger om transportmidlets bevægelser til den kompetente myndighed. Hvis der er tale om transportmidler, der allerede er taget i brug, gælder kravet om, at de skal være udstyret med navigationssystem, først fra 1. januar 2009. For en nærmere gennemgang af kravene henvises til afsnit 3.6.6. nedenfor.

Kapitel VII omhandler arealkrav. Der er tale om en uændret videreførelse af de hidtidige gældende arealkrav, således som de var fastsat i det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer. For en nærmere gennemgang af kravene henvises til afsnit 3.6.7. nedenfor.

3.6.1. Kravene til dyrs transportegnethed (kapitel I)

Kapitel I i transportforordningens bilag I indeholder kravene til dyrs transportegnethed. Det fremgår heraf, at ingen dyr må transporteres, medmindre de er egnede til den påtænkte transport, og alle dyr skal transporteres under sådanne forhold, at de ikke kommer til at skade eller påføres unødigt lidelse, jf. pkt. 1.

Endvidere fremgår det, at tilskadekomne dyr og dyr, som har fysiologiske skavanker eller undergår en patologisk proces, betragtes som ikke-egnede til transport, jf. pkt. 2. Transportforordningen indeholder på dette sted en liste over, hvornår dette »især« vil være tilfældet, nemlig hvis der er tale om:

- a) Dyr, som er ude af stand til at bevæge sig ved egen kraft uden smerter eller at gå uden støtte,
- b) dyr med et alvorligt åbent sår eller en prolaps,
- c) drægtige hundyr, som er mindst 90 pct. hene i drægtighedsperioden, eller hundyr, som har født inden for den forudgående uge,
- d) nyfødte pattedyr, hvis navle ikke er fuldstændig helet,
- e) svin på under tre uger, lam på under én uge eller kalve på under 10 dage, medmindre de skal transporteres over en kortere strækning end 100 km,
- f) hunde og katte på under otte uger, medmindre de er ledsaget af deres mor,
- g) hjortedyr med gevir i bast.

Det bemærkes, at kravene i litra c og d gælder ikke for registrerede heste, hvis transportens formål er at forbedre deres sundhed og velfærd i

forbindelse med foling, og for nyfødte føl, der transporteres sammen deres registrerede moderhopper, hvis dyrene i begge tilfælde til stadighed følges af en ledsager, som tager sig af disse dyr under transporten, jf. pkt. 7.

For så vidt angår litra c, bemærkes endvidere, at som udgangspunkt vil det under de intensive produktionsformer, der i dag anvendes i Danmark, normalt være muligt at afgøre, hvornår et dyr er blevet drægtigt. Det må dog erkendes, at det i nogle tilfælde, navnlig hvor dyrene holdes under mere ekstensive forhold, kan være vanskeligt at afgøre, på hvilket tidspunkt et dyr er blevet drægtigt.

Et dyrs drægtighedsperiode afhænger bl.a. af

dyrets art, race og alder, fosterets køn, om moderdyret har født en eller flere gange før, tidspunktet på året og andre faktorer. Det er derfor ikke muligt præcist at angive det enkelte dyrs drægtighedsperiode.

Der bør derfor – herunder af retssikkerheds- og retshåndhævelsessenssyn – i relation til forbuddet mod transport af de pågældende dyr i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden tages udgangspunkt i den for den enkelte dyrearts gennemsnitlige drægtighedsperiode.

Nedenfor gengives i skematisk form en oversigt over den gennemsnitlige længde af de forskellige dyrearters drægtighedsperioder og den sidste tiendedel heraf afrundet til hele dage.

Dyreart	Drægtighedsperiodens længde	En tiendedel af drægtighedsperioden
Heste	340 dage	34 dage
Kvæg	282 dage	28 dage
Får	148 dage	15 dage
Geder	150 dage	15 dage
Svin	114 dage	11 dage
Hjorte	234 dage	23 dage
Kaniner	31 dage	3 dage
Mink	50 dage	5 dage
Ræve	52 dage	5 dage
Ildere/fritter	42 dage	4 dage

Det kan være nødvendigt at undlade transport i en længere periode før og efter fødsel end anført i litra c, hvis dyrets fysiske tilstand, vejrforholdene og forsendelsens varighed samt andre forhold vedrørende forsendelsen medfører, at dyret ikke kan anses for transportegnet i relation til den påtænkte forsendelse.

Endvidere bemærkes, at ved transport af drægtige dyr, der ikke er i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, skal der udvises særlig omhu for at undgå, at dyrene klemmes.

Det fremgår endvidere af litra c, at hundyr, som har født inden for den forudgående uge, ikke er at anse for egnet til transport. Bestemmelsen er – sammenlignet med det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer – udtryk for en skærpelse. Efter direktivet var det således alene hundyr, som havde født inden for de nærmeste forudgående 48 timer, der ikke var at anse for egnet til transport, jf. i den forbindelse også § 5, stk. 1, i Ju-

stitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer, der nu også er blevet ophævet.

I Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr med senere ændringer, der ligeledes er blevet ophævet, fandtes i § 4 b, stk. 3, en bestemmelse svarende til, hvad der nu fremover, efter at transportforordningen finder anvendelse, bliver gældende ret. Den pågældende bestemmelse var dog begrænset til produktionsdyr og heste, ligesom fristen for kvæg var fastsat til 14 dage.

Det bemærkes, at Justitsministeriet har besluttet i medfør af transportforordningens artikel 1, stk. 3, at opretholde kravet om, at kvæg ikke er at anse for egnet til transport i 14 dage efter kælvning for transporter, der fuldt ud afvikles inden for Danmark, jf. § 18 i Justitsministeriets nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport.

Herudover bemærkes, at efter Justitsministeri-

ets opfattelse skal litra e læses i sammenhæng med litra d, hvilket indebærer, at det f.eks. alene er tilladt at transportere kalve på under 10 dage over en kortere strækning end 100 km, hvis deres navle er fuldstændigt helet. Dette vil som regel være tilfældet mellem 7 og 10 dage efter kalvens fødsel.

For så vidt angår litra f bemærkes, at efter § 1, stk. 1, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 817 af 22. juli 2004 om overdragelse af hundehvalpe straffes med bøde den, der sælger eller på anden måde overdrager eller køber eller på anden måde erhverver hundehvalpe, hvis levering af hundehvalpene sker, inden de er otte uger gamle. På samme måde straffes den, der fra udlandet indfører hundehvalpe, der er under otte uger gamle. Det gælder dog ikke, når der er tale om en samlet overdragelse, erhvervelse eller indførsel af moderdyr og hvalpe, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2.

Formålet med bekendtgørelsen er således at sikre, at hundehvalpe ikke fjernes fra deres mor, før de er mindst otte uger gamle og dermed store nok til at klare adskillelsen fra moderen uden at lide alvorlig overlast.

Endelig bemærkes, at Justitsministeriet i en besvarelse af et spørgsmål fra Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (spørgsmål nr. 75 af 2. december 2004) har udtalt, at efter ministeriets opfattelse kan opregningen i pkt. 2. i kapitel I af kategorier af dyr i øvrigt ikke anses for en udtømmende opregning af, hvilke *hele* kategorier af dyr, der anses som ikke-transportegnede. Det er derfor vurderingen, at det efter, at transportforordningen finder anvendelse, er muligt at fastsætte nationale bestemmelser, hvorefter hele kategorier af dyr ikke anses for egnede til transport, forudsat, at de pågældende kategorier angår dyr, som kan anses som »tilskadedkomne dyr« eller »dyr, som har fysiologiske skavanker eller undergår en patologisk proces«.

Det vil derimod ikke være muligt at fastsætte bestemmelser, der yderligere afgrænser de transportegnede kategorier, i det omfang de nationale regler ikke kan rummes inden for en fortolkning af de relevante bestemmelser i transportforordningens bilag. Det er således eksempelvis ikke muligt at fastsætte nationale bestemmelser om, at drægtige hundyr, der er mindst 85 pct. henne i drægtighedsperioden, ikke anses for egnede til transport, da der i transportforordningen er taget fuldt ud stilling til, i hvilket omfang drægtige

hundyr anses for ikke-transportegnede, jf. pkt. 2, litra c.

Justitsministeriet har på den baggrund besluttet i bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport at medtage en bestemmelse om, at søer, som flyttes fra besætninger efter at have indgået i en produktion af smågrise (udsættersøer) ikke anses for egnede til transporter på mere end otte timer, jf. bekendtgørelsens § 7.

Der er endvidere i bekendtgørelsen indsat en bestemmelse om udsætterhøners transportegnethed, jf. bekendtgørelsens § 8. Bestemmelsen er resultatet af et samarbejde mellem Dyreværnsrådet, Det Danske Fjerkræraad og Fødevarerstyrelsen om at finde en løsning på problemerne omkring udsætterhøners transportegnethed.

Er der tale om en lang transport, fremgår det endvidere af kapitel VI i bilag I til forordningen, at heste under fire måneder, kalve under 14 dage og svin under 10 kg kun må sendes på lange transporter, når de følges med moderdyret, og at utæmmede heste ikke må sendes på lange transporter. Disse særlige regler om transportegnethed i forbindelse med lange transporter indebærer bl.a., at det fremover ikke længere er muligt at transportere såkaldte »7-kg-grise« i over otte timer, medmindre de ledsages af moderdyret.

Det fremgår endvidere af pkt. 3 i kapitel I i bilag I til transportforordningen om dyrs transportegnethed, at syge eller tilskadedkomne dyr kan betragtes som egnede til transport, såfremt de:

- Er lettere tilskadedkomne eller syge og ikke vil blive påført yderligere lidelser som følge af transporten; i tvivlstilfælde skal der anmodes om veterinærrådgivning,
- transporteres med henblik på anvendelse af direktiv 86/609/EØF, hvis sygdommen eller skaden er et led i gennemførelsen af et forskningsprogram,
- transporteres under veterinærtilsyn med henblik på eller efter dyrlægebehandling eller -diagnose; sådan transport kan dog tillades, hvis de pågældende dyr ikke påføres unødige lidelser eller udsættes for dårlig behandling,
- efter at have fået foretaget et veterinært indgreb som led i brugspraksis inden for landbruget, såsom afhorning eller kastrering har fuldstændigt heledede sår.

For så vidt angår litra b bemærkes, at det i bestemmelsen nævnte Rådets direktiv 86/609/EØF

af 24. november 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemslandenes love og administrative bestemmelser om beskyttelse af dyr, der anvendes til forsøg og andre videnskabelige formål (EF-Tidende 1986 L 358, s. 1 ff) er gennemført i dansk ret ved dyreforsøgsloven. Det er en forudsætning for at transportere disse dyr under henvisning til, at det sker som led i gennemførelsen af et forskningsprogram, at der er tale om videnskabelig forskning, som er godkendt af Dyreforsøgstilsynet.

Dyr, der bliver syge eller kommer til skade under transport, skal adskilles fra de andre dyr og ydes førstehjælp så hurtigt som muligt. De skal underkastes passende dyrlægebehandling og om nødvendigt nedslægtes eller aflives, uden at de påføres unødige lidelser, jf. pkt. 4.

I pkt. 5 fastslås det, at der ikke må anvendes beroligende midler til dyr, der skal transporteres, medmindre det er strengt nødvendigt for at sikre dyrenes velfærd, og da kun under dyrlægekontrol.

Det bemærkes i den forbindelse, at hvis der anvendes beroligende midler til dyrene under transport, da bør oplysninger herom ledsage dyrene til bestemmelsesstedet, uanset at dette ikke fremgår udtrykkeligt af bestemmelsens ordlyd.

Endvidere fremgår det af pkt. 6, at lakterende køer, får og geder, som ikke befordres sammen med deres afkom, skal malkes med højst 12 timers mellemrum.

Afslutningsvis bemærkes, at som udgangspunkt er det producenten og transportøren selv, der skal kontrollere, at dyr er transportegnede. I 2001¹¹ besluttede Kommissionen imidlertid at supplere de sundhedscertifikater, der efter de tre gældende *samhandelsdirektiver* for henholdsvis kvæg og svin, heste samt får og geder skal udarbejdes ved visse transporter af disse dyr, med en transportegnethedserklæring. Formålet hermed var navnlig at gøre de dyrlæger, der står for udstedelsen af sundhedscertifikater, opmærksomme på deres ansvar, når det gælder beskyttelse af dyr under transport.

Den fulde titel på de tre gældende samhandelsdirektiver for henholdsvis kvæg og svin, heste samt får og geder, og de regler, der bl.a. gennemfører direktiverne i dansk ret er:

- Rådets direktiv 64/432/EØF af 26. juni 1964 om veterinærpolitimæssige problemer ved handel inden for Fællesskabet med kvæg og svin med senere ændringer, som er gennemført i dansk ret ved bl.a. Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 515 af 23. juni 1999 om samhandel inden for Den Europæiske Union med svin samt om indførsel af svin fra tredjelande med senere ændringer, Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 601 af 19. juli 1999 om samhandel inden for Den Europæiske Union med kvæg samt om indførsel af kvæg fra tredjelande med senere ændringer samt Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 771 af 29. august 2001 om omsætning af husdyr via samlesteder og eksportisolationsstalde med senere ændringer,
- Rådets direktiv 90/426/EØF af 26. juni 1990 om dyresundhedsmæssige betingelser for enhovedede dyrs bevægelser og indførsel af *enhovedede dyr* fra tredjelande med senere ændringer, som er gennemført i dansk ret ved bl.a. Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 269 af 22. april 1992 om omsætning af hovdyr med senere ændringer, og
- Rådets direktiv 91/68/EØF af 28. januar 1991 om dyresundhedsmæssige betingelser for samhandelen med får og geder inden for Fællesskabet med senere ændringer, som er gennemført i dansk ret ved bl.a. Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 953 af 24. november 1994 om samhandel inden for Den Europæiske Union med får og geder samt indførsel af får og geder fra tredjelande med senere ændringer.

Denne kobling mellem sundhedscertifikatet og transportegnethedsvurderingen fremgår nu for så vidt angår lange transporter af heste, kvæg, får, geder og svin mellem EU-medlemslandene og lande uden for EU af transportforordningens artikel 15, stk. 2.

Transportforordningens artikel 15, stk. 2, fastslår således, at finder en lang transport sted mellem EU-medlemslande og lande uden for EU, skal den kontrol af dyrenes egnethed til transport, der udføres på afgangsstedet, jf. kapitel I i bilag I (transportegnethed), ske inden pålæsningsen som led i kontrol af dyresundheden, som

¹¹ Europa-Kommissionens beslutning nr. 2001/298/EØF af 30. marts 2001 om ændring af bilagene til Rådets direktiv 64/432/EØF, 90/426/EØF, 91/68/EØF og 92/65/EØF og til Europa-Kommissionens beslutning 94/273/EF om beskyttelse af dyr under transport (EF-Tidende 2001 L 102, s. 63).

fastsat i de relevante EF-veterinærforskrifter og inden for de tidsfrister, der er anført i disse forskrifter.

For så vidt angår transporter mellem EU-medlemslandene og lande uden for EU under otte timer fremgår sammenkoblingen mellem sundhedscertifikatet og transportegnethedsvurderingen for så vidt angår heste, kvæg, får, geder og svin fortsat alene direkte af den nævnte Kommissions-beslutning fra 2001, der ikke er blevet ophævet i forbindelse med, at transportforordningen finder anvendelse fra den 5. januar 2007.

Som det fremgår af transportforordningens artikel 15, stk. 2, skal kontrollen af dyrenes egnethed til transport ske inden for de tidsfrister, der er fastsat i de relevante EF-veterinærforskrifter. Det samme gør sig gældende for så vidt angår kontrollen i forbindelse med transport under otte timer. Dette indebærer, at kvæg, får, geder og svin skal være synet inden for de sidste 24 timer, inden transporten påbegyndes. Heste skal være synet inden for 48 timer, før transporten påbegyndes. For registrerede heste kan erklæringen på sundhedscertifikatet dog påføres på sidste arbejdsdag inden afsendelsen.

Der henvises i øvrigt til § 6 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport.

Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at den vurdering af transportegnetheden, som embedsdyrlægen foretager i forbindelse med udstedelse af sundhedscertifikatet sker ved, at han/hun undersøger, om hvert dyr er egnet til at blive transporteret. Der er tale om en helhedsvurdering, hvor der skal tages hensyn til blandt andet dyrets tilstand, forsendelsens længde, transportform og øvrige forhold af betydning for dyrenes velfærd under transport, herunder f.eks. om der er tale om særlige klimatiske forhold som varmt og fugtigt vejr, og om der er mulighed for at transportere dyret adskilt fra andre dyr.

Det bemærkes, at der i udtrykket »dyrets tilstand« navnlig ligger en vurdering af, om dyret er alment velbefindende, eller om der mistanke om, at dyret er svækket, har feber, eller er meget stresspåvirket. Det indgår endvidere, om dyret er ved godt huld, eller om der er tale om et magert dyr, ligesom der også lægges vægt på, om dyret viser tegn på sygdom, er halt, har hævelser eller sår, brok eller viser tegn på andre velfærdsmæssigt betænkelige omstændigheder. Dyr, der ikke er egnede til transport, skal sorteres fra. Herefter

attesteres det, at de resterende dyr i sendingen var transportegnede på undersøgelsestidspunktet.

Afslutningsvis bemærkes, at Justitsministeriet ved brev af 21. december 2004 anmodede Fødevarestyrelsen om generelt at skærpe vurderingen af dyrs transportegnethed.

Som følge heraf har Fødevarestyrelsen i foråret 2005 afholdt et antal temadage med repræsentanter fra de forskellige fødevareregioner med det formål fortsat at sikre en ensartet og yderligere skærpet vurdering af dyrs transportegnethed. Endvidere har Fødevarestyrelsen den 31. maj 2005 udstedt en meddelelse om skærpe af transportegnethedsvurderingen af dyr på samlesteder og ved udførsel. Meddelelsen er tilgængelig i sin fulde længde på Fødevarestyrelsens hjemmeside (www.fvst.dk).

Det fremgår af Fødevarestyrelsens meddelelse, at den skærpede vurdering vedrører dyr, som enten eksporteres direkte fra besætninger eller transporteres via samlesteder og markeder.

De nye retningslinjer medfører, at:

- Hvis der er tvivl om, hvorvidt et dyr kan klare en lang transport, skal tvivlen komme dyret til gode,
- dyrene skal være i passende foderstand og kunne bevæge sig uden problemer,
- der skal tages større hensyn til den stress-situation, dyrene kan komme i under transporten. Det gælder f.eks. sammenblandingen af dyr på lidt plads i uvante omgivelser med indbyrdes konkurrence og slåskampe, samt forhold som varme, kulde og fugtighed i vejret undervejs på turen,
- dyr med specifikke skader som sår, halebid, bylder, blodøre, ømme og spændte yvere samt brok ikke må transporteres,
- hvis transporten indebærer, at dyrene skal læsses om undervejs, så skal der lægges vægt på det i forbindelse med vurderingen af, om dyrene er egnede til transporten.

Dyr, som ikke anses for transportegnede til den påtænkte forsendelse, skal afhængig af årsagen hertil enten sendes til et slagteri indenfor en afstand af ca. 30 km eller til et nærliggende slagteri. Grænsen på 30 km finder anvendelse på lidelser i bevægeapparatet, blodøre, varme-stress, stress-søer, prolaps, spændte og ømme yvere samt visse dyr med magert eller meget kraftigt huld. Hvad angår lidelser så som brok, bylder,

halebid og sår skal transport foregå til et nærliggende slagteri.

I alle tilfælde skal dyrene transporteres på et velstrøet leje adskilt fra andre dyr og ledsages af en behørigt udfyldt slagteattest, der skal indeholde en nøje beskrivelse af dyrets kliniske tilstand.

3.6.2. Kravene til transportmidler (kapitel II)

Kapitel II i transportforordningens bilag I indeholder en række krav til de anvendte transportmidler og indretningen af disse. Der har ikke hidtil været fastsat lignende generelle krav til de anvendte transportmidler i det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer. Der har dog siden 1998 været fastsat visse krav i relation til lastbiler, der benyttes til befordring af dyr ved over otte timers transporttid, jf. således Rådets forordning 98/411/EF af 16. februar 1998 om supplerende normer vedrørende dyrebeskyttelse for lastbiler, der benyttes til befordring af dyr ved over otte timers transporttid. Denne forordning er imidlertid også ophævet og nu erstattet af transportforordningens regler.

Kapitel II består af fem hovedpunkter og en række underpunkter til hvert hovedpunkt. Pkt. 1 vedrører alle transportmidler og pkt. 2-5 indeholder et antal supplerende bestemmelser for henholdsvis vej- eller jernbanetransporter, transport med ro-ro skibe, lufttransport samt transport i containere. Kravene under de forskellige punkter gælder med mindre andet er anført alle dyrearter.

Pkt. 1 i kapitel II indeholder en række krav, som gælder for alle transportmidler, og altså ikke kun vejtransportmidler. Der er efter Justitsministeriets opfattelse dog ingen tvivl om, at kravene – ligesom resten af transportforordningen i øvrigt – først og fremmest er rettet imod denne type transportmiddel. Af transportforordningens artikel 7, stk. 1, om godkendelse af transportmidler, der anvendes til lange transporter, fremgår, at en betingelse for, at der kan udstedes et godkendelsescertifikat for et transportmiddel, er, at det bl.a. opfylder kravene i kapitel II, jf. nærmere ovenfor under afsnit 3.2.

I det følgende vil alene de krav, der knytter sig til andre transportmidler end vejtransportmidler blive gennemgået. For en nærmere gennemgang af kravene i pkt. 1.1-1.5 og pkt. 2, der dog også

finder anvendelse på jernbanetransport, henvises til afsnit 3.2. ovenfor.

Af pkt. 1.6, fremgår, at hvis transport af dyr med skib, fly eller tog skal vare i over tre timer, skal der være adgang til remedier, der er velegnede til aflivning af den pågældende dyreart, for ledsageren eller en anden person om bord, som har de fornødne færdigheder til at udføre dette arbejde humant og effektivt, jf. dog EF-regler og nationale regler om besætnings og passagerers sikkerhed.

For så vidt angår transport med ro-ro skibe (typisk færger) fremgår det af pkt. 3.1, at inden indladning af køretøjer skal skibsføreren kontrollere, at skibet, når køretøjerne indlades på:

- Lukkede dæk, er forsynet med et forsvarligt mekanisk ventilationssystem samt er udstyret med et alarmsystem og en passende nødstrømkilde til brug ved strømsvigt,
- åbne dæk, yder tilstrækkelig beskyttelse mod havvand.

Det fremgår endvidere af pkt. 3.2, at vejkøretøjer og godsvogne skal være forsynet med et tilstrækkeligt antal fastgørelsespunkter, der er udformet og placeret samt vedligeholdes på en sådan måde, at vejkøretøjerne og godsvognene kan fastgøres til skibet på forsvarlig vis. Vejkøretøjer og godsvogne skal fastgøres til skibet, inden søtransporten indledes, for at forhindre, at de flytter sig, når skibet bevæger sig.

Pkt. 4 indeholder to supplerende bestemmelser for lufttransport. Af pkt. 4.1, fremgår, at dyr skal anbringes i containere, folde eller båse, der egner sig til transport af den pågældende dyreart, og som overholder den i bilag VI nævnte udgave af Den Internationale Luftfartssammenslutnings (IATA) regler for transport af levende dyr.

Bilag VI til transportforordningen indeholder en henvisning til Den Internationale Luftfartssammenslutnings (IATA) regler for transport af dyr, 31. udgave af 1. oktober 2004.

Herudover fremgår det af pkt. 4.2, at transport af dyr med fly kun er tilladt, hvis der kan sikres passende forhold med hensyn til luftkvalitet, temperatur og tryk under hele transporten under hensyntagen til den pågældende dyreart.

Kapitel II indeholder i pkt. 5 tre supplerende bestemmelser for transport i containere. Det fremgår af pkt. 5.1, at containere, som dyr transporteres i, skal være mærket tydeligt og synligt med angivelse af, at det er levende dyr, der trans-

porteres, og med et symbol, der viser, hvad der er toppen på containeren.

Containerens top skal endvidere altid vende opad under transport og håndtering, og hårde stød og rystelser skal begrænses mest muligt. Containere skal fastgøres for at forhindre, at de flytter sig, når transportmidlet bevæger sig, jf. pkt. 5.2.

Endelig fremgår det af pkt. 5.3., at containere på mere end 50 kg skal være forsynet med et tilstrækkeligt antal fastgørelsespunkter, der er udformet og placeret samt vedligeholdes på en sådan måde, at containere kan fastgøres forsvarligt til det transportmiddel, de indlades på. Containerne skal – ligesom containere under 50 kg – fastgøres til transportmidlet, inden transporten indledes, for at forhindre, at de flytter sig, når transportmidlet bevæger sig.

3.6.3. Kravene til transportpraksis (kapitel III)

Kapitel III i bilag I til transportforordningen omhandler transportpraksis, nærmere bestemt kravene i forbindelse med pålæsning, aflæsning og håndtering (pkt. 1) samt under transporten (pkt. 2). Der er for mange af bestemmelsernes vedkommende tale om en videreførelse af bestemmelser i det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer, men kapitlet indeholder dog også en række nye bestemmelser. Som eksempel kan nævnes kravene til rampehælden under pkt. 1.4.

Af pkt. 1.1. fremgår, at der skal tages behørigt hensyn til behovet hos visse kategorier af dyr, som f.eks. vilde dyr, for at vænne sig til transportmidlet, inden den planlagte transport indledes.

Hvis pålæsning eller aflæsning varer i over fire timer, skal der – medmindre der er tale om fjerkræ – være passende faciliteter til rådighed til anbringelse, fodring og vanding af dyrene uden for transportmidlet, uden at dyrene bindes. Arbejdet skal endvidere overvåges af en bemyndiget dyrlæge, ligesom der skal træffes særlige foranstaltninger til at sikre, at dyrenes velfærd er behørigt sikret under dette arbejde, jf. pkt. 1.2.

For så vidt angår kravene til selve pålæsnings- og aflæsningsfaciliteterne fremgår disse af pkt. 1.3 og 1.4.

Pålæsnings- og aflæsningsfaciliteter, herunder gulve, skal være udformet og indrettet samt ved-

ligeholdes og anvendes på en sådan måde, at dyrene ikke kommer til skade eller påføres lidelser, deres ophidselse og ængstelse under flytningen begrænses mest muligt, og deres sikkerhed tilgodeses; først og fremmest må overflader ikke være glatte, og der skal være monteret sidebeskyttelse, så dyrene forhindres i at undslippe. Det er herudover et krav, at faciliteterne nemt kan rengøres og desinficeres, jf. pkt. 1.3.

Af pkt. 1.4. fremgår, at hældningsgraden på ramper ikke må overstige en vinkel på 20 grader, dvs. 36,4 pct. horisontalt for svin, kalve og heste, eller en vinkel på 26 grader og 34 minutter (1 minut er lig med 1/60 af 1 grad), dvs. 50 pct. horisontalt for får og kvæg, dog ikke for kalve. Overstiger hældningsgraden 10 grader, dvs. 17,6 pct. horisontalt, skal ramperne forsynes med en anordning, f.eks. skridlister, som sikrer, at dyrene risikofrit og uden vanskeligheder kan gå op og ned ad ramperne. Endvidere skal løfteplatforme og etagedæk være forsynet med en sikkerhedsbarriere, der forhindrer dyrene i at falde eller undslippe i forbindelse med pålæsning og aflæsning.

Herudover fremgår det af pkt. 1.5., at gods, der transporteres i samme transportmiddel som dyr, skal være anbragt på en sådan måde, at det ikke påfører dyrene skader, lidelser eller ængstelse.

Der skal endvidere sørges for en passende beskyttelse under pålæsning og aflæsning, jf. pkt. 1.6.

Hvis containere med dyr indlades oven på hinanden i transportmidlet, skal der ifølge pkt. 1.7. træffes de fornødne foranstaltninger for at forhindre – eller for fjerkræ, kaniners og pelsdyrs vedkommende at begrænse – det problem, at dyr rammes af urin og ekskrementer fra andre dyr, der er anbragt højere oppe, og for at sikre dels containernes stabilitet og dels, at ventilationen ikke hindres. Det bemærkes, at kravet om, at ventilationen ikke må hindres, er gentaget under pkt. 2.6., jf. nærmere nedenfor.

Af pkt. 1.8. fremgår, at det i forbindelse med håndteringen af dyr ikke er tilladt:

- a) At slå eller sparke dyrene,
- b) at udsætte særligt følsomme dele af dyrenes krop for trykpåvirkning på en sådan måde, at de påføres unødigt smerte eller lidelse,
- c) at holde dyrene løftet ved hjælp af mekaniske midler,
- d) at løfte eller trække dyrene ved hoved, ører, horn, ben, hale eller pels eller håndtere dem

- på en sådan måde, at de påføres unødigt smerte eller lidelse,
- e) at anvende pigkæppe eller andre spidse redskaber,
  - f) forsægtligt at hindre fremfærden for dyr, som drives eller ledes gennem et område, hvor håndtering af dyr finder sted.

For så vidt angår litra d bemærkes, at det fortsat er tilladt at lede eller føre et dyr ved pålagt grime, halsrem eller lignende, jf. i den forbindelse pkt. 1.11. nedenfor, hvoraf fremgår, at heste på over otte måneder, med undtagelse af ikke-tilredne heste, skal have grime på under transporten.

Anvendelse af apparater, der giver elektriske stød, skal så vidt muligt undgås. Under alle omstændigheder må sådanne apparater kun anvendes på voksent kvæg og voksne svin, der ikke vil bevæge sig, og kun når der er plads til, at de kan bevæge sig fremad. Stødene må højst være et sekund, der skal være passende mellemrum mellem dem, og de må kun gives på bagpartiets muskulatur. Stødene må ikke anvendes gentagne gange, hvis dyret ikke reagerer, jf. pkt. 1.9.

Der skal på samlesteder være adgang til udstyr til om nødvendigt at tøjre dyrene. Dyr, der ikke er vant til at være bundet, skal dog forblive ubundet. Dyrene skal endvidere have adgang til vand, jf. pkt. 1.10.

Dyr må ifølge pkt. 1.11. ikke bindes ved hornene, geviret, ved næsering eller transporteres med benene bundet sammen. Kalve må ikke forsynes med mundkurv. Heste på over otte måneder, med undtagelse af ikke-tilredne heste, skal have grime på under transporten. Når et dyr skal være bundet, skal tøjret opfylde følgende krav:

- a) Det skal være så stærkt, at det ikke kan bryde under normale transportforhold,
- b) det skal være sådan, at dyrene har plads til at lægge sig ned samt til at æde og drikke,
- c) tøjringen skal være sådan, at der ikke er risiko for kvælning eller for, at dyrene på anden måde kommer til skade, og sådan at dyrene hurtigt kan frigøres.

Ved begrebet »ikke-tilredne heste« forstår ifølge transportforordningens artikel 2, litra y, heste, som ikke kan holdes bundet eller føres/ledes i grime, uden at det forårsager undgåelig opidselse, smerte eller lidelse.

Af pkt. 1.12. fremgår endvidere, at dyr skal holdes adskilt under håndtering og transport, når der er tale om følgende:

- a) Dyr af forskellige arter,
- b) dyr af markant forskellig størrelse eller alder,
- c) avlsormer eller -hingste,
- d) kønsmodne handyr og hundyr,
- e) dyr med horn og dyr uden horn,
- f) dyr, som er fjendtlige over for hinanden, og
- g) dyr, der er bundet, og dyr, der ikke er bundet.

Det bemærkes, at adskillelse ved hjælp af reb eller lignende ikke er tilstrækkelig. Endvidere bemærkes i relation til litra b, at heste og kvæg anses for at være af væsentlig forskellig størrelse, når det mindre dyrs vægt er under 40 pct. af det større dyrs vægt.

Hvis dyrene er opdrættet i kompatible grupper, hvis de er vant til at være sammen, hvis dyrene ville lide ved at være adskilt, eller hvis der er tale om hunner, der ledsages af unger, som er afhængige af deres mor, gælder kravet om adskillelse i pkt. 1.12., litra a-c og e, ikke, jf. pkt. 1.13.

For så vidt angår kravene til håndtering af dyrene under selve transporten fremgår det af pkt. 2.1., at pladsforholdene som et minimum skal opfylde de mindstekrav, der er fastsat for dyr og transportmidler i kapitel VII i bilag I til transportforordningen. I Danmark gælder dog – bortset fra transport med skib – bilag 2 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport. Der henvises i den forbindelse til det nedenfor under afsnit 3.6.7. anførte.

Alle heste, undtagen hopper, der transporteres sammen med deres føl, skal, hvis køretøjet indlades på et ro-ro skib, transporteres i individuelle båse, jf. pkt. 2.2.

Ved et ro-ro (roll-on/roll-off) skib forstås ifølge transportforordningens artikel 2, litra v, et søgående fartøj, der er indrettet således, at vej- eller skinnekøretøjer kan køres direkte om bord og fra borde (typisk en færge).

For så vidt angår kravet om, at alle heste, undtagen hopper, der transporteres sammen med deres føl, skal transporteres i individuelle båse, hvis køretøjet indlades på et ro-ro skib, bemærkes, at dette krav gælder uanset transportens længde. Kravet suppleres imidlertid af pkt. 1.6. i kapitel VI i bilag I til transportforordningen, som indeholder en række supplerende bestemmelser for lange transporter af heste, kvæg, får, geder eller svin. Af dette punkt fremgår, at heste skal transporteres i individuelle båse, bortset fra hopper, der transporteres sammen med deres føl. Be-

stemmelsen er her ikke begrænset til køretøjer, der indlades på et ro-ro skib, ligesom det heller ikke har nogen betydning, hvilken type transport, der er tale om. Konsekvensen af ovenstående er som nævnt tidligere, at der bliver en restgruppe tilbage. For transporter under otte timer, hvor hestene ikke transporteres i køretøjer, der indlades på et ro-ro skib, gælder således ikke noget krav om, at de skal transporteres i individuelle båse.

Justitsministeriet har imidlertid som nævnt tidligere besluttet i medfør af transportforordningens artikel 1, stk. 3, at også denne gruppe af heste skal transporteres i individuelle båse. På den baggrund indeholder Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport i § 23, nr. 1, en bestemmelse om, at ved transporter, der fuldt ud afvikles her i landet, skal heste, undtagen hopper, der transporteres sammen med deres føl, transporteres i individuelle båse.

Det er endvidere ikke tilladt at transportere heste om bord på køretøjer med flere dæk, medmindre dyrene alene indlades på det nederste dæk, og der ikke anbringes dyr på højreliggende dæk. Rummets indre, dvs. loftet, i disse køretøjer skal på det laveste sted være mindst 75 cm højere end det højeste dyr over skulderkammen, jf. pkt. 2.3.

Det bemærkes, at navnlig kravet om, at rummets indre på det laveste sted skal være mindst 75 cm højere end det højeste dyr over skulderkammen (manken), har givet anledning til nærmere overvejelser både i Danmark og i de andre EU-lande. Der synes blandt flere af EU-medlemslandene at være enighed om, at kravet om, at rummets indre på det laveste sted skal være mindst 75 cm højere end det højeste dyr over skulderkammen ikke skal læses som en generel regel, som finder anvendelse i forhold til alle hestetrailere. Efter denne opfattelse finder reglen således alene anvendelse, når der er tale om transporter af heste ombord på køretøjer med flere dæk. Justitsministeriet er enig i denne fortolkning.

Det følger endvidere af pkt. 2.4., at ikke tilredne heste ikke må transporteres i grupper på over fire dyr.

Endvidere fremgår det af pkt. 2.5., at under transporten finder pkt. 1.10 – 1.13. tilsvarende anvendelse på transportmidlet.

Der skal endvidere under transporten sørges

for tilstrækkelig ventilation til dyrenes behov, under hensyntagen til især antallet og typen af dyr, der skal transporteres, samt de vejrforhold, der forventes under transporten. Containere skal anbringes således, at ventilation ikke forhindres, jf. pkt. 2.6.

For så vidt angår kravet til placering af containere bemærkes, at dette krav allerede fremgår af pkt. 1.7. Endvidere bemærkes, at ovennævnte krav til ventilation, der vedrører alle transporter – dvs. både korte og lange – suppleres for så vidt angår lange transporter af heste, kvæg, får, geder eller svin af kravene til ventilation i kapitel VI i bilag I til transportforordningen, jf. afsnit 3.6.6. nedenfor.

Endelig fremgår det af pkt. 2.7., at under transporten skal dyrene med passende mellemrum og under særlig hensyntagen til reglerne i kapitel V tilbydes vand, foder og hvile i overensstemmelse med deres art. Medmindre andet er fastsat, skal pattedyr og fugle fodres mindst hver 24. time og vandes mindst hver 12. time. Vand og foder skal være af god kvalitet, og det skal gives til dyrene på en måde, som begrænser risikoen for forurening mest muligt. Der skal tages hensyn til, at dyrene skal vænne sig til fodrings- og vandingsmåden.

Det bemærkes, at som udgangspunkt gælder pkt. 2.7. for alle dyr. Er der imidlertid tale om en transport af de dyrearter, der er nævnt i kapitel V om vandings- og fodringshyppighed, forsendelsestider og hvileperioder, skal transportvirksomheden ud fra almindelige fortolkningsprincipper efter Justitsministeriets opfattelse efterleve bestemmelserne i dette kapitel. Disse bestemmelser må således som specialbestemmelser have forrang over den mere generelle bestemmelse i pkt. 2.

Kravet om, at pattedyr og fugle skal fodres mindst hver 24. time og vandes mindst hver 12. time supplerer i øvrigt kravet i pkt. 2.1. i kapitel V om, at fjerkræ, samt andre fugle og kaniner, der holdes som husdyr, skal have adgang til foder og vand i tilstrækkelige mængder, undtagen når transporten varer mindre end 12 timer eksklusive på- og aflæsningstiden, eller 24 timer for fugleunger af alle arter, forudsat at den tilendbringes senest 72 timer efter udrugning.

For hunde og katte synes der dog at være en uoverensstemmelse med hensyn til, hvornår der skal vandes. Det fremgår således af pkt. 2.2. i kapitel V, at hunde og katte under transporten skal

fodres hver 24. time og vandes mindst hver 8. time. Efter Justitsministeriets opfattelse går den særlige regel om hunde og katte i kapitel V forud for den mere generelle regel i pkt. 2.7. i kapitel III i bilag I til transportforordningen.

3.6.4. Supplerende bestemmelser for skibe til transport af levende dyr m.v. (kapitel IV)

Kapitel IV i bilag I til transportforordningen fastsætter en række supplerende bestemmelser om indretningen af skibe til transport af levende dyr og skibe til transport af søcontainere. Kravene i kapitel IV vil ikke blive omtalt i detaljer her. Der henvises i øvrigt til det ovenfor anførte om godkendelse af skibe til transport af levende dyr og søcontainere under afsnit 3.3.

3.6.5. Vandings- og fodringshyppighed, forsendelsestider og hvileperiode (kapitel V)

Kapitel V i bilag I til transportforordningen in-

deholder kravene til forsendelsestider og hvileperioder, herunder vandings- og fodringshyppighed. Der er tale om en uændret videreførelse af reglerne herom i det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer.

Af pkt. 1.1. og 1.2. fremgår, at medmindre der er tale om lufttransport må forsendelsestiden for heste (bortset fra registrerede heste), kvæg, får, geder eller svin som hovedregel ikke overstige 8 timer. Hvis transportmidlet imidlertid opfylder de supplerende krav i kapitel VI, kan den maksimale forsendelsestid forlænges, og i så fald skal følgende vandings- og fodringshyppigheder samt køre- og hvileperioder overholdes, når der er tale om *landevejstransport*, jf. pkt. 1.3. og 1.4., litra a-d samt pkt. 1.5.:

Dyreart	1. køreperiode	Hvileperiode, der kan foregå på transportmidlet	2. køreperiode	Hvileperiode, hvor dyrene skal aflæsses på et kontrolsted
Kalve, lam, gedekid, føl, grise indtil 10 kg	9 timer	Minimum 1 time (vandes og om nødvendigt fodres)	9 timer	24 timer
Svin	24 timer (permanent adgang til vand)			24 timer
Heste (bortset fra registrerede heste)	24 timer (vandes og om nødvendigt fodres hver 8. time)			24 timer
Kvæg, får og geder	14 timer	1 time (vandes og om nødvendigt fodres)	14 timer	24 timer

En forsendelse kan deles op i køretid, beregnet fra det tidspunkt, hvor det første dyr i sendingen flyttes til en hvileperiode, hvor en lastbil holder stille, og dyrene vandes og eventuelt fodres, uden at de læsses af. Efter hvileperioden beregnes ny køretid til sidste dyr er læsset af på bestemmelsesstedet og forsendelsen dermed er afsluttet. Køretiden adskiller sig således fra forsendelsestiden ved ikke at omfatte hvileperioder.

En hvileperiode er en sammenhængende periode af mindst en times varighed, hvor dyrene ikke flyttes ved hjælp af et transportmiddel. Dy-

rene kan enten opholde sig på transportmidlet under hvileperioden eller være læsset af, men i begge tilfælde skal dyrene være under konstant opsyn. Alle dyrene skal i løbet af hvileperioden have tid til at blive vandet og eventuelt fodret. Det er vigtigt, at der er opsyn med vandning og fordring af dyrene for herved at sikre, at alle dyr får adgang til vand/foder, samt for at undgå at nogle dyr, f.eks. unge kalve, drikker for meget. Herudover skal foderet være i en form, som dyrene er vant til og tilbydes dyrene på en vant måde. Vandet bør være tempereret. Tilfældige pau-

ser under forsendelsen regnes ikke for hvileperioder.

Hvileperioder på 24 timer skal finde sted på et godkendt kontrolsted, hvor dyrene skal læsses af, vandes og fodres, samt tilses af en dyrlæge inden den videre transport, jf. Rådsforordning (EF) nr. 1255/97 af 25. juni 1997 om fællesskabskriterier for mellemstationer og tilpasning af den ruteplan, der er omhandlet i direktiv 91/628/EØF (EF-Tidende 1997 L 174, s. 1), som ændret senest ved transportforordningen.

For så vidt angår udtrykket »mellemstationer« bemærkes, at det følger af artikel 36 i transportforordningen, at dette udtryk overalt i Rådsforordning nr. 1255/97 om fællesskabskriterier for mellemstationer og tilpasning af den ruteplan, der er omhandlet i direktiv 91/628/EØF, ændres til kontrolsteder, jf. i den forbindelse også artikel 2, litra h. Det beror derfor formentlig på en fejl, at ordlyden i artikel 2, litra j, ikke er blevet ændret i overensstemmelse hermed. Der findes i øjeblikket ikke godkendte kontrolsteder i Danmark.

Endvidere bemærkes, at der ikke gælder nogen øvre grænse for, hvor mange døgn transporten må vare, hvis køre- og hvileperioderne overholdes undervejs, ligesom der heller ikke skelnes mellem transport af heste, kvæg, får, geder og svin til slagting eller til andre formål.

Særligt for så vidt angår *jernbane- og søtransport* af heste, kvæg, får, geder og svin henvises til kapitel V, pkt. 1.6. og 1.7. Kravene heri til indretning af transportmidlet og forsendelsesteder mv. svarer stort set til de ovenfor nævnte krav ved landevejstransport. Der bliver i dag stort set ikke transporteret heste, kvæg, får, geder og svin med jernbane og skibe i Danmark.

For så vidt angår andre arter indeholder kapitel V i pkt. 2.1. en bestemmelse om, at fjerkræ samt andre fugle og kaniner, der holdes som husdyr, skal have adgang til foder og vand i tilstrækkelige mængder, undtagen når en transport varer mindre end 12 timer eksklusive på- og aflæsningstiden, eller 24 timer for fugleunger af alle arter, forudsat at den tilendebringes senest 72 timer efter udrugning.

Særligt for så vidt angår transporter af fjerkræ og andre fugle, der fuldt ud afvikles her i landet, har Justitsministeriet valgt at opretholde §§ 7-8 og § 14 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr med senere ændringer, der indeholder en række mere

specifikke krav, som skal iagttages i forbindelse med transport af fjerkræ og andre fugle. Der henvises i den forbindelse til §§ 20-22 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport.

Herudover fremgår det, at hunde og katte under transporten skal fodres mindst hver 24. time og vandes hver 8. time. En klart affattet skriftlig instruks om dyrenes fodring og vanding skal ledsage disse, jf. pkt. 2.2.

Det fremgår endvidere af pkt. 2.3., at er der tale om andre dyrearter end fjerkræ, andre fugle og kaniner samt hunde og katte skal den skriftlige fodrings- og vandingsinstruks følges, ligesom der skal tages hensyn til dyrenes eventuelle særlige pasningsbehov.

Endelig bemærkes, at kravene i pkt. 2.1-2.3. finder anvendelse for alle transportformer, dvs. landevejs-, jernbane-, sø- og lufttransport.

3.6.6. Supplerende bestemmelser for lange transporter af heste, kvæg, får, geder eller svin (kapitel VI)

I kapitel VI i bilag I til transportforordningen er fastsat et antal supplerende krav, der skal være opfyldt ved lange transporter af heste, kvæg, får, geder eller svin. Kravene vedrører tag, strøelse, foder, skillevægge, vand og ventilation. Kravene svarer i vidt omfang til reglerne i den nu ophævede Rådsforordning 98/411/EF af 16. februar 1998 om supplerende normer vedrørende dyreskyttelse, for lastbiler, der benyttes til befording af dyr ved over otte timers transporttid.

Af transportforordningens artikel 7, stk. 1, om godkendelse af transportmidler, der anvendes til lange transporter, fremgår, at en betingelse for, at der kan udstedes et godkendelsescertifikat for et transportmiddel, er, at det bl.a. opfylder kravene i kapitel VI. Der henvises derfor til det ovenfor under afsnit 3.2. anførte.

3.6.7. Pladsforhold (kapitel VII)

Kapitel VII i bilag I til transportforordningen omhandler arealkrav. Arealkravene afgør, hvor mange dyr, der må læsses ombord på transportmidlet, dvs. hvor tæt dyrene må stå. Udover arealkrav anvendes også udtrykkene lastetæthed og belægningsgrad.

Efter Justitsministeriets opfattelse indeholdt det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under

transport med senere ændringer en mulighed for et EU-medlemsland for at øge arealkravene blot det blev gjort på en ikke-diskriminerende måde og på grundlag af de faktorer, der var omtalt i de relevante tekstafsnit til tabellerne med arealkravene i bilaget til direktivet. For svins vedkommende fremgik det således udtrykkeligt af bilaget til det nu ophævede direktiv, at arealkravet kunne øges med 20 pct. på grund af bl.a. forsendelsens varighed. Justitsministeriet besluttede på den baggrund i juli 2005 at skærpe arealkravene for de lange transporter, enten med den procentdel, som teksten under tabellen angav eller således, at det øvre interval var valgt som arealkrav. Arealkravene blev endvidere udelukkende øget i de tilfælde, hvor teksten under tabellen gav mulighed for at øge arealkravet under hensyn til transportens varighed.

Transportforordningens arealkrav er en videreførelse af de arealkrav, som var fastsat i det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer.

Dette indebærer efter Justitsministeriets opfattelse, at de øgede arealkrav for bl.a. svin, som siden 15. august 2006 har fundet anvendelse på transport, herunder transit, i Danmark, samt transport mellem Danmark og andre EU-lande og ved indførsel fra og udførsel til lande uden for EU, kan opretholdes. Det anførte skal i øvrigt ses i sammenhæng med, at Justitsministeriet anså – og fortsat anser – en forøgelse af arealkravene for de lange transporter som en betydelig forbedring af dyrs velfærd under transport.

For så vidt angår kravene til lastetæthed i forbindelse med landevej-, jernbane- og lufttransport finder bilag 2 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport således anvendelse i stedet for transportforordningens kapitel VII i bilag I.

Ved transport til søs finder kapitel VII i bilag I til transportforordningen anvendelse.

3.7. Brugere (artikel 8)

Efter transportforordningens artikel 8, stk. 1, skal brugere af dyr på afgang-, omladnings- eller bestemmelsesstedet som noget nyt sikre, at dyrene behandles i overensstemmelse med de tekniske forskrifter i kapitel I og kapitel III, del 1, i bilag I.

Kapitel I i bilag I til forordningen indeholder

de nærmere regler om dyrs egnethed til transport og kapitel III, del 1, indeholder en række krav, der skal overholdes i forbindelse med pålæsning, aflæsning og håndtering af dyrene under transporten.

Ved brugere forstås ifølge transportforordningens artikel 2, litra k, enhver fysisk eller juridisk person, som ikke er en transportvirksomhed, og som permanent eller midlertidigt er ansvarlig for eller håndterer dyr.

Brugere skal endvidere kontrollere alle dyr, der ankommer til et transitsted eller til et bestemmelsessted, og fastslå, om dyrene er eller har været genstand for en lang transport mellem medlemslandene og til og fra tredjelande, ligesom de i forbindelse med lange transporter af heste, bortset fra registrerede heste, kvæg, får, geder eller svin skal overholde bestemmelserne i bilag II vedrørende logbog, jf. transportforordningens artikel 8, stk. 2.

Det fremgår i den forbindelse af pkt. 4 i tekstdelen i bilag II til transportforordningen, at brugere på afgangsstedet – og når bestemmelsesstedet findes på Fællesskabets område brugere på bestemmelsesstedet – skal udfylde og underskrive de relevante dele af logbogen. De skal endvidere hurtigst muligt ved hjælp af standardformularen i del 5 give den kompetente myndighed – i Danmark Fødevarestyrelsen – besked om alle forbehold, som de måtte have med hensyn til, om bestemmelserne i transportforordningen er overholdt. Herudover fremgår det af pkt. 5 i bilaget, at hvis bestemmelsesstedet findes på Fællesskabets område, skal brugere opbevare logbogen, bortset fra del 4, i mindst tre år, regnet fra ankomsten til bestemmelsesstedet.

3.8. Samlesteder (artikel 9)

Transportforordningen omfatter – i modsætning til det nu ophævede Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport – hele transportforløbet fra afgangsstedet til bestemmelsesstedet, herunder eventuel pålæsning, opstaldning og aflæsning af dyr på hvile- og omladningssteder, der i transportforordningens artikel 2, litra t, er defineret som »ethvert ophold under transporten, bortset fra bestemmelsesstedet, herunder et sted, hvor dyr er blevet omladet fra et transportmiddel til et andet, hvad enten de er blevet læsset af eller ej«, dvs. herunder samlesteder.

Et samlested er i transportforordningens arti-

kel 2, litra b, defineret som »et sted såsom en bedrift, en indsamlingscentral eller et marked, hvor tamdyr af heste eller kvæg, får, geder eller svin fra forskellige bedrifter samles i grupper med henblik på forsendelse«.

Denne definition svarer stort set til definitionen af et samlested i Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 771 af 29. august 2001 om omsætning af husdyr via samlesteder og eksportisoleringsstalde med senere ændringer (herefter omsætningsbekendtgørelsen). Et samlested er i denne bekendtgørelses § 1, nr. 1, defineret som ethvert sted, hvor avls-, brugs- eller slagtedyrl fra forskellige besætninger samles med henblik på at udgøre en eller flere sendinger af husdyr bestemt til handel. Et samlested er således i dag en fælles betegnelse for bl.a. samlestad, levedyrsmarkeder og egentlige samlesteder.

Omsætningsbekendtgørelsen, som gennemfører dele af de ovenfor nævnte samhandelsdirektiver (f.eks. Rådets direktiv 64/432/EØF af 26. juni 1964 om veterinærpolitimæssige problemer ved handel inden for Fællesskabet med kvæg og svin med senere ændringer) i dansk ret, indeholder de nærmere regler om bl.a. samlesteder og eksport isoleringsstalde samt godkendelse heraf. Formålet med omsætningsbekendtgørelsen er at sikre beskyttelse af dyresundheden i forbindelse med omsætning af dyr. Omsætningsbekendtgørelsen suppleres af reglerne i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 674 af 14. juli 2003 om beskyttelse af dyr på samlesteder og andre samlinger af dyr med senere ændringer (herefter samlestedsbekendtgørelsen), som varetager dyrevelfærdsmæssige hensyn. Samlestedsbekendtgørelsen indeholder i kapitel 2 særlige regler for samlesteder m.v., herunder regler om samlestedernes indretning og krav til personalet.

Efter transportforordningens artikel 9, stk. 1, skal de ansvarlige for samlesteder, der er godkendt i medfør af EF-veterinærforskrifterne, påse, at dyrene behandles i overensstemmelse med de tekniske forskrifter i kapitel I og kapitel III, del 1, i bilag I.

Herudover skal de ansvarlige for samlestederne efter transportforordningens artikel 9, stk. 2:

- a) Udelukkende betro håndteringen af dyrene til personale, som har gennemgået uddannelseskurser i de relevante tekniske forskrifter i bilag I,
- b) løbende orientere personer, som har adgang til samlestedet, om disses opgaver og for-

pligtelser i henhold til forordningen samt om straffen for overtrædelser,

- c) sørge for, at de personer, som har adgang til samlestedet, altid har adgang til oplysninger om den kompetente myndighed, som eventuelle overtrædelser af bestemmelserne i denne forordning skal indberettes til,
- d) i tilfælde af overtrædelser af forordningen begået af en person, der er til stede på samlestedet, træffe de nødvendige foranstaltninger til at afhjælpe den konstaterede overtrædelse og forhindre nye overtrædelser, uden at dette berører eventuelle skridt fra den kompetente myndigheds side,
- e) indføre og føre kontrol med overholdelsen af og håndhæve de regler, der er nødvendigt for at sikre overensstemmelse med litra a)-d).

Det bemærkes, at det i øjeblikket ikke er et krav efter EF-veterinærforskrifterne, at samlesteder til heste skal godkendes. Transportforordningens artikel 9 finder derfor ikke anvendelse i forhold til samlesteder til heste.

For så vidt angår kravet om uddannelse af personalet i litra a henvises til det ovenfor under afsnit 3.1. anførte. Herudover bemærkes for så vidt angår de tekniske forskrifter, som der henvises til i transportforordningens artikel 9, at kapitel I i bilag I til forordningen indeholder de nærmere regler om dyrs egnethed til transport og kapitel III, del 1, indeholder en række krav, der skal overholdes i forbindelse med pålæsning, aflæsning og håndtering af dyrene under transporten. Begge kapitler er nærmere gennemgået ovenfor under afsnit 3.6.2 og 3.6.3.

Opmærksomheden henledes dog dette sted på, at det af pkt. 1.2. i kapitel III fremgår, at der skal være passende faciliteter til rådighed til anbringelse, fodring og vanding af dyrene uden for transportmidlet, uden at dyrene bindes, hvis på- og aflæsning varer i over fire timer. I så fald skal arbejdet desuden overvåges af en bemyndiget dyrlæge, og der skal træffes særlige foranstaltninger til at sikre dyrenes velfærd under af- og pålæsningen. Af de følgende punkter fremgår en række krav til selve på- og aflæsningsfaciliteter (krav til gulv, rampe m.v.) og håndteringen af dyrene, herunder at der på samlesteder skal være adgang til at tøjre dyr, og at dyr, der er ubundne, skal forblive ubundne. Endvidere skal dyrene have adgang til vand, jf. pkt. 1.10. Transportforordningen indeholder imidlertid ikke udtrykkeligt

ge bestemmelser om eksempelvis arealkrav og ventilation på samlesteder.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at det også nu, hvor transportforordningen finder anvendelse, er muligt at opretholde eller fastsætte nationale bestemmelser om indretningen af samlestalde, der sikrer, dels at der er passende faciliteter til rådighed til anbringelse, fodring og vanding af dyrene, dels at de fysiske forhold medvirker til at mindske den stress, som dyr udsættes for under ophold på samlesteder, og dels at der kan afsættes den fornødne tid til at undersøge dyrenes transportegnethed under rolige forhold. De nationale regler vil dog naturligvis skulle tilpasses de rammer, der er fastsat i transportforordningen.

4. De kompetente myndigheders opgaver og forpligtelser, herunder kontrol med reglernes overholdelse m.v.

Transportforordningens kapitel II retter sig mod de kompetente myndigheder og deres opgaver og forpligtelser. Kapitlet fastslår således, hvilke krav den kompetente myndighed skal stille i forbindelse med udstedelsen af en autorisation, og hvis betingelserne for at udstede en autorisation er opfyldt, hvilke regler der i så fald gælder for selve udstedelsen heraf (artikel 10-13). Herudover indeholder kapitel II et antal kontrolbestemmelser (artikel 14-16 og 20-21) og bestemmelser om udstedelse af godkendelsescertifikater for vejtransportmidler og for skibe til transport af levende dyr (artikel 18-19). Endelig indeholder kapitel II en bestemmelse om de uddannelseskurser, der skal tilbydes personalet i transportvirksomheder og på samlesteder m.v. (artikel 17) og en bestemmelse om den kompetente myndigheds forpligtelser i tilfælde af forsinkelser under transport (artikel 22).

4.1. Kontrol og andre foranstaltninger vedrørende logbogen (artikel 14)

Transportforordningens artikel 14 fastsætter kravene til myndighedernes kontrol og andre foranstaltninger vedrørende logbogen forud for lange transportere. Der fastsættes alene krav vedrørende lange transportere mellem EU-medlemslandene og til og fra lande uden for EU af heste eller kvæg, får, geder eller svin.

Den kompetente myndighed på afgangsstedet - i Danmark Fødevarestyrelsen - skal, som nævnt

ovenfor i forbindelse med omtalen af transportforordningens artikel 5, stk. 4, mindst to arbejdsdage inden afgangstidspunktet have modtaget en behørigt udfyldt og underskrevet kopi af den del af logbogen, der omhandler planlægningen af disse transportere (del 1).

Det bemærkes, at del 1 skal dække hele forsendelsen, dvs. fra afgangsstedet til bestemmelsesstedet. Dette gælder uanset om bestemmelsesstedet ikke er i et EU-medlemsland, men derimod i et tredjeland.

Fødevarestyrelsen er herefter i løbet af de to dage forpligtet til at foretage den nødvendige kontrol af, at de transportvirksomheder, der er anført i logbogen, er i besiddelse af de relevante gyldige autorisationer, godkendelsescertifikater for transportmidler, der anvendes til lange transportere, og kompetencebeviser for førere og ledsagere, samt at den af organisatoren fremlagte logbog er realistisk og synes at opfylde reglerne i forordningen, jf. transportforordningens artikel 14, stk. 1, litra a og bilag II til transportforordningen.

Hvis resultatet af denne kontrol ikke er tilfredsstillende, anmoder Fødevarestyrelsen organisatoren om at ændre planlægningen af den påtænkte lange transport på en sådan måde, at forordningen overholdes, jf. transportforordningens artikel 14, stk. 1, litra b. Er resultatet af kontrollen derimod tilfredsstillende stempler Fødevarestyrelsen logbogen, jf. transportforordningens artikel 14, stk. 1, litra c.

Det bemærkes, at hvis transportvirksomheden anvender det i artikel 6, stk. 9, omhandlede navigationssystem, skal logbogen ikke stemples, jf. transportforordningens artikel 14, stk. 2.

Det er dog vigtigt i den forbindelse at understrege, at logbogen alligevel skal indsendes til Fødevarestyrelsen mindst to arbejdsdage inden afgangstidspunktet i behørigt udfyldt stand og underskrevet, ligesom styrelsen også er forpligtet til at kontrollere logbogen i overensstemmelse med transportforordningens artikel 14, stk. 1, litra a.

Fødevarestyrelsen skal endvidere hurtigst muligt sende de i logbogen angivne oplysninger om den påtænkte lange transport til de kompetente myndigheder på bestemmelses- eller udgangsstedet eller kontrolstedet via det system for udveksling af oplysninger, der er omhandlet i artikel 20 i direktiv 90/425/EØF (TRACES-systemet).

met), jf. transportforordningens artikel 14, stk. 1, litra d.

Det følger i øvrigt af pkt. 8 i tekstdelen i bilag II, at den transportvirksomhed, der er angivet i logbogens del 3, skal opbevare en kopi af den udfyldte logbog og det relevante diagramark eller print, jf. bilag I eller bilag I B til forordning (EØF) nr. 3821/85, hvis køretøjet er omfattet af forordningen. Transportvirksomheden er forpligtet til at opbevare dokumenterne i mindst tre år regnet fra kontroldatoen.

Dokumenterne skal forevises for den kompetente myndighed, som har udstedt transportvirksomhedens autorisation – for transportvirksomheder autoriseret i Danmark Fødevestyrelsen – og på anmodning for den kompetente myndighed på afgangsstedet senest en måned efter, at logbogen er blevet udfyldt. For transporter med afgangssted i Danmark vil den kompetente myndighed også i dette tilfælde være Fødevestyrelsen.

Herudover skal det ene af dokumenterne - logbogen - afleveres til den kompetente myndighed på afgangsstedet senest en måned efter transportens afslutning, medmindre de i transportforordningens artikel 6, stk. 9, omhandlede navigationssystemer er anvendt. Forpligtelsen til at udstyre transportmidlet med et sådant system gælder for transportvirksomheder, der udfører lange vejtransporter af heste, bortset fra registrerede heste, kvæg, får, geder eller svin.

Efter Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 33, stk. 1, betales for embedsdyrlægens *forudgående kontrol* af en logbog i henhold til transportforordningens artikel 14, stk. 1, litra a-d, et gebyr på 320 kr. Gebyret skal betales, uanset om transporten gennemføres.

Er der imidlertid tale om kontrol af en logbog, hvor samme transportvirksomhed foretager forsendelser fra samme afgangssted ad samme rute til samme endelige bestemmelsessted, eller om forsendelser over samlesteder med indtransport fra samme kendte besætning til samme samlested og derfra ad samme rute til samme bestemmelsessted foretaget af samme transportvirksomhed, betales dog alene et gebyr på 160 kr. Dette skyldes, at der er tale om gentagelse af »den samme transport«, og at myndighedernes kontrol heraf derfor kan ske hurtigere, fordi man kender ruten. For begge typer af forsendelser

gælder, at de skal foretages regelmæssigt, jf. bekendtgørelsens § 33, stk. 2.

Herudover betales for embedsdyrlægens efterfølgende kontrol af logbogen, jf. pkt. 8 i bilag II, et gebyr på 80 kr. Gebyret kan opkræves samtidig med gebyret for den forudgående kontrol af en logbog efter stk. 1, og 2. Transportører har dog krav på tilbagebetaling af gebyret for den efterfølgende kontrol, hvis transporten ikke gennemføres, jf. bekendtgørelsens § 33, stk. 3.

Justitsministeriet skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at for transportvirksomheder, der anvender de i artikel 6, stk. 9, omhandlede navigationssystemer, gælder der ikke noget krav om, at en kopi af den udfyldte logbog skal returneres til Fødevestyrelsen senest en måned efter transportens afslutning, hvis der er tale om en transport med afgangssted i Danmark, jf. pkt. 8 i bilag II.

4.2. Kontrol under en lang transport (artikel 15 og artikel 16)

Den kompetente myndighed – i Danmark først og fremmest politiet, men også de veterinære myndigheder – skal ifølge transportforordningens artikel 15, stk. 1, på vilkårlige tidspunkter under en lang transport ved en passende kontrol (enten i form af stikprøver eller med målrettede kontrolundersøgelser) efterprøve, om de angivne transporttider er realistiske, om transporten er i overensstemmelse med forordningen, og navnlig om de i kapitel V i bilag I fastsatte regler om forsendelsestid og hvileperioder er overholdt.

Finder den lange transport sted mellem EU-medlemslandene og lande uden for EU, skal den kontrol af dyrenes egnethed til transport, der udføres på afgangsstedet, jf. kapitel I i bilag I til transportforordningen, ske inden pålæsningen som led i kontrol af dyresundheden, som fastsat i de relevante EF-veterinærforskrifter og inden for de tidsfrister, der er anført i disse forskrifter, jf. transportforordningens artikel 15, stk. 2. Der henvises i øvrigt til det ovenfor under afsnit 3.6.1. anførte.

Det fremgår endvidere af transportforordningens artikel 15, stk. 3, at hvis bestemmelsesstedet er et slagteri, kan den i stk. 1 omhandlede kontrol udføres som led i den kontrol af dyrevelfærd, der er omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 af 29. april 2004 om særlige bestemmelser for tilrettelæggelsen af den offentlige kontrol af animalske produkter til konsum.

Særligt for så vidt angår den i transportforordningens artikel 15, stk. 3, omtalte kontrol bemærkes, at denne kontrol allerede før anvendelsen af transportforordningen var gældende fællesskabsret, jf. således bl.a. artikel 3, stk. 1, A, litra b i Rådets direktiv 64/433/EØF om de sundhedsmæssige betingelser for produktion og afsætning af fersk kød. Fødevareregionernes embedsdyrlæger kontrollerer således allerede i dag på slagterierne alle dyr inden slagtning. Denne kontrol kaldes »det levende syn«. Ved »det levende syn« kontrolleres det bl.a., at dyrene har været egnede til transport. Dette sker som regel i forbindelse med aflæsningen af dyrene fra transportmidlerne. Ud over »det levende syn« af alle dyrene, foretages der på slagteriet endvidere stikprøvekontrol af transportmidlerne og de dokumenter, der ledsager dyrene, ved ankomst til slagteriet.

Endelig fremgår det af transportforordningens artikel 15, stk. 4, at de oplysninger, der registreres ved hjælp af det i vejtransportmidlerne installerede navigationssystem, om nødvendigt kan bruges i forbindelse med den kompetente myndigheds kontrol.

Personalet hos den kompetente myndighed skal ifølge transportforordningens artikel 16 bl.a. som følge heraf også være behørigt uddannet og udstyret til at kontrollere de oplysninger, der registreres med det i henhold til forordning (EØF) nr. 3821/85 anvendte kontrolapparat inden for vejtransport, dvs. chaufførens fartskriver, og navigationssystemet.

4.3. Kontrol af skibe i forbindelse med transport (artikel 20)

Den kompetente myndighed – i Danmark Fødevarestyrelsen – skal endvidere i overensstemmelse med transportforordningens artikel 20, stk. 1, kontrollere skibe til transport af levende dyr, inden dyrene pålæsses, først og fremmest for at efterprøve, at:

- Det pågældende skib er bygget og udstyret til at befordre det antal og den type dyr, der skal transporteres,
- de rum, hvori dyrene skal anbringes, er i god stand,
- det i kapitel IV i bilag I omtalte udstyr er funktionsdygtigt.

Det fremgår af bestemmelsens ordlyd, at opregningen af de ovenfor nævnte forhold, der skal kontrolleres, ikke nødvendigvis er udtryk for en

udtømmende opregning, jf. udtrykket »først og fremmest«. Det er med andre ord muligt for Fødevarestyrelsen at afgøre, hvad kontrollen eventuelt yderligere skal omfatte. Det eneste kriterium er, at kontrollen skal angå forhold, som berører dyrenes velfærd under transporten.

Det bemærkes, at i modsætning til transportforordningens artikel 19 vedrørende godkendelse af skibe til transport af levende dyr, er transportforordningens artikel 20 ikke begrænset til bestemte dyrearter. Transportforordningens artikel 20 gælder således i forbindelse med transport af alle levende hvirveldyr og ikke kun heste, kvæg, får, geder og svin.

Herudover skal den kompetente myndighed efter transportforordningens artikel 20, stk. 2, før og under enhver pålæsning/aflæsning af dyr kontrollere, at:

- Dyrene er egnede til videre transport,
- pålæsningen/aflæsningen sker i overensstemmelse med kapitel III i bilag I,
- foder- og vandingsanlæg er i overensstemmelse med del 2 i kapitel IV i bilag I.

Kapitel IV i bilag I til transportforordningen indeholder en række supplerende bestemmelser for skibe til transport af levende dyr og skibe til transport af søcontainere. Der er tale om krav til konstruktion af og udstyr på skibe til transport af levende dyr samt krav til fodring og vanding på skibe til transport af levende dyr og skibe til transport af søcontainere. Eftersom der i dag stort set ikke bliver transporteret dyr med skibe, som udgår fra en dansk havn, må det formodes, at reglerne om godkendelse af skibe til transport af levende dyr (artikel 7, stk. 2 og 3, samt artikel 19) og kontrol af sådanne skibe (artikel 20) vil få yderst begrænset betydning i Danmark. Kravene i kapitel IV i bilag I til transportforordningen vil på den baggrund ikke blive gennemgået nærmere. Der henvises i øvrigt til det ovenfor under pkt. 3.3. og afsnit 3.6.4. anførte.

4.4. Kontrol ved udgangssteder og grænsekontrolsteder (artikel 21)

Efter transportforordningens artikel 21, stk. 1, skal embedsdyrlæger i EU-medlemslandene ved Fællesskabets ydre grænser kontrollere, at reglerne i forordningen er overholdt, herunder navnlig:

- At transportvirksomhederne har indgivet en kopi af en gyldig autorisation udstedt i hen-

- hold til artikel 10, stk. 1, eller for lange transporter artikel 11, stk. 1,
- b) at førerne af og ledsagerne i vejretøjer, der transporterer heste eller kvæg, får, geder, svin eller fjerkræ, har forevist et gyldigt kompetencebevis, jf. artikel 17, stk. 2,
  - c) at dyrene er egnede til videre transport,
  - d) at det transportmiddel, som skal anvendes til den videre transport af dyrene, opfylder kravene i kapitel II og i påkommende tilfælde kapitel VI i bilag I,
  - e) at transportvirksomhederne i forbindelse med eksport har fremlagt dokumentation for, at transporten fra afgangsstedet til det første aflæsningssted i det endelige bestemmelsesland er i overensstemmelse med internationale aftaler, som er nævnt i bilag V, og som finder anvendelse i de pågældende tredjelande,
  - f) om heste eller kvæg, får, geder eller svin har undergået eller skal undergå en lang transport.

I forbindelse med lange transporter af heste eller kvæg, får, geder eller svin skal embedsdyrlægen endvidere på udgangsstederne og grænsekontrolsteder foretage og føre optegnelser over den kontrol, der er beskrevet i del 3 vedrørende bestemmelsessted i bilag II om logbogen. Den kompetente myndighed opbevarer oplysningerne om denne kontrol samt om den kontrol, der er omhandlet i stk. 1, i mindst tre år, regnet fra datoen for kontrollen, herunder en kopi af det relevante diagram eller print, jf. bilag I eller bilag I B til forordning (EØF) nr. 3821/85 af 20. december 1985 om kontrolapparatet inden for vejtransport (EF-Tidende L 370 af 31. december 1985, s. 8), hvis køretøjet er omfattet af denne forordning, jf. transportforordningens artikel 21, stk. 2.

Finder den pågældende embedsdyrlæge, at dyr ikke er egnede til at fuldføre rejsen, skal de aflæsses, vandes, fodres og have hvile, jf. transportforordningens artikel 21, stk. 3.

Ved »grænsekontrolsted« forstår ifølge transportforordningens artikel 2, litra d, et kontrolsted, som i henhold til artikel 6 i direktiv 91/496/EØF af 15. juli 1991 om fastsættelse af principperne for tilrettelæggelse af veterinærkontrollen for dyr, der føres ind i Fællesskabet fra tredjelande, og om ændring af direktiv 89/662/EØF, 90/425/EØF og 90/675/EØF (91/496/EØF) (EF-Tidende L 268 af 24. september 1991, s. 56) er ud-

peget og godkendt til at foretage veterinærkontrol af dyr, der kommer fra tredjelande til Fællesskabets ydre grænser.

I Danmark er det de tilsynsførende dyrlæger i fødevareregionerne, der er ansvarlige for kontrol på grænsestationer, i de tilfælde, hvor der er krav om, at dyr, der ankommer fra eller eksporteres til tredjelande, skal kontrolleres i dyrevelfærdsmæssig sammenhæng, samt ved eksport af levende kvæg omfattet af eksportrestitutionsordningen.

Det fremgår i øvrigt af pkt. 7 i tekstdelen i bilag II til transportforordningen (vedrørende logbogen), at ved eksport af dyr til et tredjeland skal transportvirksomheden give logbogen til embedsdyrlægen på udgangsstedet. I forbindelse med eksport af levende kvæg, der giver anledning til eksportrestitutionsordninger, er det ikke nødvendigt at udfylde logbogens del 3, hvis der i henhold til landbrugslovgivningen skal indsendes en rapport.

Transportforordningens bilag V indeholder en henvisning til Den Europæiske Konvention om beskyttelse af dyr under international transport og Den reviderede Europæiske Konvention om beskyttelse af dyr under international transport, der blev åbnet for undertegnelse og ratifikation i november 2003.

Pr. 15. november 2006 har 16 af Europarådets medlemslande undertegnet konventionen, og syv af dem har tillige ratificeret konventionen (Bulgarien, Grækenland, Luxembourg, Norge, Rusland, Sverige og Schweiz). Danmark har endnu ikke undertegnet konventionen. Det Europæiske Fællesskab har undertegnet konventionen den 25. juni 2004 i overensstemmelse med en rådsbeslutning vedtaget på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21.-22. juni 2004, men endnu ikke ratificeret den.

Den reviderede transportkonvention trådte i kraft den 14. marts 2006, hvor mindst fire Europarådsmedlemslande havde ratificeret den, men konventionen gælder kun for internationale transporter af dyr i de lande, der har ratificeret den. Konventionen gælder derfor ikke for Danmark endnu.

Den reviderede konvention er en rammekonvention, der fastlægger en række grundlæggende principper for international transport af alle hvirveldyr, og derudover indeholder en række bemyndigelsesbestemmelser, hvorefter der kan vedtages tekniske protokoller med mere detalje-

rede regler om f.eks. arealkrav og krav til vanding, fodring og hvile.

Den reviderede konvention vil ikke direkte få den store betydning for transport af dyr på EU's område, eftersom den – efter ønske fra EU – indeholder en bestemmelse i artikel 1, stk. 1, om, at »internationale transporter« i konventionens forstand ikke omfatter transporter mellem EU-lande. Konventionen finder derfor kun anvendelse på transporter til og fra tredjelande, der har tiltrådt den reviderede konvention, samt mellem EU-lande, hvis transporten har transit gennem tredjelande, således f.eks. en transport fra Danmark til Italien via Schweiz. Ifølge konventionens artikel 3, stk. 3, skal de kontraherende parter dog tilstræbe at anvende de relevante bestemmelser i konventionen ved transport af dyr på deres eget territorium, og EU har derfor en vis forpligtelse til at sikre, at EU-reglerne om beskyttelse af dyr under transport har mindst det samme beskyttelsesniveau som den reviderede konvention. Flere af bestemmelserne i den reviderede konvention er derfor blevet indarbejdet i transportforordningen.

Med hjemmel i konventionen forventes ekspertarbejdsgruppen i de kommende år at udarbejde tekniske protokoller med mere detaljerede regler om f.eks. arealkrav og krav til vanding, fodring og hvile. En arbejdsgruppe under Europarådet forhandler herudover p.t. om udkast til fire »Codes of Conduct« – vejledende retningslinjer, der retter sig mod henholdsvis vej-, tog-, sø- og lufttransport af dyr.

4.5. Forsinkelser under transport (artikel 22)

Den kompetente myndighed – i Danmark de veterinære myndigheder og politiet – skal efter transportforordningens artikel 22, stk. 1, sørge for, at der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå, at der opstår forsinkelser under transporten, eller, hvis forsinkelser er uundgåelige, at de ikke bliver længere end højst nødvendigt, eller at dyr påføres lidelser i tilfælde af uforudsete situationer, som forhindrer anvendelsen af forordningen. Der skal endvidere træffes særlige foranstaltninger ved omladningssteder, udgangssteder og grænsekontrolsteder med henblik på at prioritere dyretransporter.

Herudover fastslås det i transportforordningens artikel 22, stk. 2, at ingen sending af dyr må holdes tilbage under transport, medmindre dette er strengt nødvendigt af hensyn til dyrenes vel-

færd eller den offentlige sikkerhed. Der må ikke opstå unødige forsinkelser mellem afslutningen af pålæsningen og afgang. Hvis en sending dyr under transport må holdes tilbage i over to timer, skal der træffes de fornødne foranstaltninger, så dyrene kan få pasning og om nødvendigt fodres, vandes, aflæsses og opstaldes.

4.6. Gensidig bistand og udveksling af oplysninger (artikel 24)

Transportforordningens artikel 24, stk. 1, omhandler gensidig bistand og udveksling af oplysninger mellem medlemslandene. Det fastslås i den forbindelse, at de bestemmelser og informationsprocedurer, der er fastlagt i Rådets direktiv 89/609/EØF af 21. november 1989 om gensidig bistand mellem medlemslandenes administrative myndigheder og om samarbejde mellem disse og Kommissionen med henblik på at sikre den rette anvendelse af veterinære og zootekniske bestemmelser, finder anvendelse.

Endvidere er hvert medlemsland forpligtet til at udpege et kontaktpunkt i relation til forordningen, jf. transportforordningens artikel 24, stk. 2. Oplysning om de enkelte EU-medlemslandes kontaktpunkter skal om muligt indeholde en elektronisk adresse, og Kommissionen skal orienteres om eventuelle ændringer i oplysningerne. Kommissionen formidler oplysningerne om kontaktpunktet til de øvrige medlemslande inden for rammerne af Den Stående Komité for Fødevarerækeden og Dyresundhed.

Det danske kontaktpunkt i henhold til transportforordningens artikel 24, stk. 2, er Fødevarestyrelsen. Baggrunden herfor er, at Fødevarestyrelsen allerede er udpeget til »central bistandssøgende myndighed« og »central bistandssøgende myndighed« i det ovenfor nævnte direktiv om gensidig bistand, jf. direktivets artikel 2, stk. 1, 3. og 4. pind. Endvidere har Fødevarestyrelsen den nødvendige viden om transportforordningens anvendelse samt om overtrædelser af forordningen, idet styrelsen varetager en række administrative funktioner og kontrolopgaver på området transport af dyr (udstedelse af autorisationer, vurdering af transportegnethed, kontrol på slagterier m.v.).

4.7. Straf for overtrædelse af transportforordningen m.v. (artikel 25)

Transportforordningens artikel 25 forpligter

EU-medlemslandene til nationalt at fastsætte sanktioner for overtrædelse af forordningen. Sanktionerne skal være effektive, proportionale og afskrækkende.

Efter § 35, stk. 1, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport straffes, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder den, der overtræder:

- a) Artikel 3-9 i transportforordningen, og de bilag til forordningen der henvises til i disse bestemmelser,
- b) undlader at efterkomme et midlertidigt forbud nedlagt i medfør af artikel 26, stk. 6, i transportforordningen,
- c) § 3, §§ 5-12, §§ 14-26, § 28, stk. 3, § 29, stk. 3, og § 30, stk. 3, i denne bekendtgørelse, samt
- d) undlader at efterkomme påbud efter § 31, stk. 1, i denne bekendtgørelse.

Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel, jf. bekendtgørelsens § 35, stk. 2.

Hvis overtrædelsen samtidig indebærer uforvarlig behandling af dyr, kan der også straffes for overtrædelse af dyreværnslovens § 1 ved siden af overtrædelsen af bekendtgørelsen, jf. dyreværnslovens § 28.

4.7.1. Særligt om rettighedsfrakendelse i sager om transport af dyr

Der kan i sager om transport af dyr ske rettighedsfrakendelse ved domstolene i overensstemmelse med reglerne i dyreværnslovens § 29, stk. 1, og straffelovens § 79, stk. 1.

Dette kan f.eks. være tilfældet, hvor tiltalen både omfatter overtrædelse af bekendtgørelsen om beskyttelse af dyr under transport og dyreværnslovens § 28, stk. 1 (straf for uforvarlig, herunder grovere uforvarlig, behandling og mishandling af dyr).

I sager om overtrædelser af transportforordningen og Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport kan der også være grundlag for at nedlægge påstand om rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79, stk. 1, af retten til at udføre transport af hvirveldyr, idet sådan virksomhed kræver særlig offentlig autorisation.

For så vidt angår forholdet mellem administrativ tilbagekaldelse af autorisationer, godkendel-

sescertifikater og kompetencebeviser med hjemmel i transportforordningen og frakendelse efter straffelovens § 79 henvises til det nedenfor under afsnit 4.8. anførte.

4.7.2. Særligt om konfiskation af køretøjer

Det bemærkes, at ud over straf for overtrædelse af reglerne og rettighedsfrakendelse kan der endvidere opstå spørgsmål om konfiskation af køretøjer i sager om overtrædelse af reglerne om beskyttelse af dyr under transport. Justitsministeriet har i den forbindelse i en redegørelse af 14. april 2003 til Folketingets Retsudvalg (Alm. del - bilag 970) udtalt, at konfiskation i medfør af straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1, kun vil komme på tale i meget grove sager henset til en rimelig proportionalitet mellem lovovertrædelse og sanktion. Men er forholdet tilstrækkelig groft, f.eks. i tilfælde hvor en transportvirksomhed fortsætter sin ulovlige virksomhed efter at være frataget sin autorisation og samtidig udsætter dyrene for alvorlig lidelse, vil konfiskation af det anvendte køretøj kunne komme på tale.

4.8. Forpligtelser i tilfælde af overtrædelser af forordningen (artikel 23 og artikel 26)

Transportforordningens artikel 23, stk. 1, fastsætter en forpligtelse for den kompetente myndighed – i Danmark Fødevestyrelsen eller politiet – til i tilfælde af, at den konstaterer, at en bestemmelse i transportforordningen ikke overholdes eller ikke er blevet overholdt, enten selv at træffe eller pålægge den for dyrene ansvarlige person at træffe de nødvendige foranstaltninger til beskyttelse af dyrenes velfærd. Fødevestyrelsen eller politiet kan ifølge transportforordningen få udgifterne til disse hasteforanstaltninger dækket af transportvirksomheden.

Foranstaltningerne må ikke påføre dyrene unødige eller yderligere lidelser og skal stå i rimeligt forhold til den dermed forbudne risiko. Afhængigt af omstændighederne kan foranstaltningerne efter transportforordningens artikel 23, stk. 2, omfatte:

- a) Udskiftning af fører eller ledsager
- b) midlertidig udbedring af transportmidlet med henblik på beskyttelse af dyrene mod øjeblikkelige skader
- c) omladning af hele eller dele af sendingen til et andet transportmiddel
- d) tilbagesendelse af dyrene til afgangstedet

eller tilladelse til, at de kan fortsætte til bestemmelsesstedet ad den mest direkte rute, alt efter hvad der er bedst for dyrenes velfærd

- e) aflæsning samt passende anbringelse og pasning af dyrene, indtil problemet er løst.

Er der ikke mulighed for at beskytte dyrenes velfærd, skal de aflives på forsvarlig vis, jf. transportforordningens artikel 23, stk. 2, i slutningen.

Skal der træffes foranstaltninger som følge af manglende overholdelse af forordningen, og er det i den forbindelse nødvendigt at transportere dyrene på en måde, som er i strid med visse af bestemmelserne i denne forordning, udsteder Fødevarestyrelsen eller politiet i overensstemmelse med transportforordningens artikel 23, stk. 3, en tilladelse til transporten af de pågældende dyr. Dyrene skal være identificeret i tilladelsen, hvoraf det også skal fremgå, på hvilke betingelser dyrene må transporteres, indtil bestemmelserne i denne forordning overholdes fuldt ud. Tilladelsen skal ledsage dyrene.

Endvidere fastslås det i transportforordningens artikel 23, stk. 4, at hvis den person, der er ansvarlig for dyrene, ikke kan kontaktes eller ikke følger Fødevarestyrelsens eller politiets anvisninger, sørger myndigheden omgående for, at de nødvendige foranstaltninger træffes.

Fødevarestyrelsens eller politiets afgørelser i medfør af denne bestemmelse i transportforordningen samt de forhold, der ligger til grund herfor, meddeles så hurtigt som muligt til transportvirksomheden eller dennes repræsentant samt til den kompetente myndighed, der har udstedt autorisationen i henhold til artikel 10, stk. 1, eller artikel 11, stk. 1. Fødevarestyrelsen eller politiet bistår endvidere om nødvendigt transportvirksomheden med henblik på at lette gennemførelsen af de fornødne hasteforanstaltninger, jf. transportforordningens artikel 23, stk. 5.

Det bemærkes, at hvis der er tale om en dansk transportvirksomhed, vil det være Fødevarestyrelsen selv, der har udstedt virksomhedens autorisation, og det er da kun nødvendigt med en underretning, hvis det er politiet, der har truffet afgørelse. Endvidere bemærkes, at Justitsministeriet har fundet det rigtigst at medtage en bestemmelse svarende til transportforordningens artikel 23 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport. Baggrunden herfor er bl.a., at Fø-

devarestyrelsen efter den gældende dyreværnslovgivning ikke har hjemmel til at meddele påbud, som forudsat i transportforordningen, men derimod alene indskærpelser.

Hvis det under transporten konstateres, at bestemmelserne i transportforordningen eller Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport ikke overholdes eller ikke er blevet overholdt, kan Fødevarestyrelsen eller politiet således efter § 31, stk. 1, i den nævnte bekendtgørelse udstede påbud til den ansvarlige for transporten om at træffe enhver afhjælpningsforanstaltning, som findes nødvendig for at sikre dyrenes velfærd. Efterkommer den ansvarlige for transporten ikke Fødevarestyrelsens eller politiets påbud, kan myndigheden lade de nødvendige foranstaltninger gennemføre for den ansvarliges regning, jf. bekendtgørelsens § 31, stk. 2. Herudover er det strafbart ikke at efterkomme Fødevarestyrelsens eller politiets påbud, jf. bekendtgørelsens § 35, stk. 1, nr. 4.

Transportforordningens artikel 26 fastsætter de kompetente myndigheders forpligtelser i tilfælde af overtrædelser af forordningen.

Konstaterer en kompetent myndighed, at en transportvirksomhed ikke har overholdt transportforordningen, eller at et transportmiddel ikke opfylder kravene heri, er myndigheden ifølge forordningens artikel 26, stk. 2, forpligtet til omgående at underrette den kompetente myndighed, der har udstedt autorisationen til den pågældende transportvirksomhed eller godkendelsescertifikatet for det pågældende transportmiddel. Hvis føreren har medvirket til den manglende overholdelse af kravene i forordningen, er den kompetente myndighed, der konstaterer den manglende overholdelse, endvidere forpligtet til at underrette den myndighed, der har udstedt førerens kompetencebevis. Indberetningen skal indeholde alle relevante oplysninger og dokumenter.

På samme måde er en kompetent myndighed, der på et bestemmelsessted konstaterer, at transporten er gennemført i strid med transportforordningen, ifølge transportforordningens artikel 26, stk. 3, forpligtet til omgående at underrette den kompetente myndighed på afgangsstedet. Indberetningen skal indeholde alle relevante oplysninger og dokumenter.

De ovenfor nævnte bestemmelser indebærer, at hvis en kompetent myndighed i et andet EU-

land konstaterer, at en transportvirksomhed, der er autoriseret i Danmark, ikke har overholdt transportforordningen, skal vedkommende myndighed omgående underrette Fødevarestyrelsen. Det samme gør sig gældende, hvis føreren har medvirket til den manglende overholdelse af kravene i forordningen. Fødevarestyrelsen vil herefter skulle tage stilling til, hvilke konsekvenser overtrædelsen skal have, herunder om transportvirksomhedens autorisation skal tilbagekaldes, eller førerens kompetencebevis suspenderes eller inddrages, jf. nærmere nedenfor.

Hvis der er tale om, at et transportmiddel, der er godkendt i Danmark, ikke opfylder kravene i transportforordningen, vil der også skulle gives underretning til Fødevarestyrelsen, som fungerer som det danske kontaktpunkt, jf. transportforordningens artikel 24, stk. 2. Fødevarestyrelsen vil herefter sørge for, at oplysningerne om transportmidlet tilgår Færdselsstyrelsen, som herefter tager stilling til, hvad konsekvensen heraf skal være, jf. nærmere nedenfor.

Tilsvarende skal en kompetent myndighed herhjemme – typisk de veterinære myndigheder eller politiet – sørge for omgående at underrette de kompetente myndigheder i et andet EU-medlemsland om, at en transportvirksomhed fra et andet EU-medlemsland, ikke har overholdt transportforordningen, at et udenlandsk transportmiddel ikke opfylder kravene i transportforordningen, og at føreren har medvirket til den manglende overholdelse. Underretningen fra de danske myndigheder skal ske via det kontaktpunkt, der er udpeget i det EU-medlemsland, der er tale om.

Den kompetente myndighed, som konstaterer, at en transportvirksomhed ikke har overholdt forordningen, eller at et transportmiddel ikke opfylder kravene i forordningen, eller som modtager en indberetning i overensstemmelse med stk. 2 og 3, er ifølge transportforordningens artikel 26, stk. 4, litra a-c, forpligtet til alt efter omstændighederne at anmode den pågældende transportvirksomhed om at rette op på de konstaterede overtrædelser og træffe foranstaltninger til at hindre nye. Myndigheden kan endvidere underkaste den pågældende transportvirksomhed supplerende kontrol, navnlig ved at kræve en dyrlægges tilstedeværelse ved pålæsning af dyrene, eller ved at vælge at suspendere eller annullere (inddrage) transportvirksomhedens autori-

sation eller godkendelsescertifikatet for det pågældende transportmiddel.

Hvis en chauffør eller en ledsager, der er i besiddelse af et kompetencebevis, overtræder forordningen, kan den kompetente myndighed endvidere ifølge transportforordningens artikel 26, stk. 5, som noget nyt suspendere eller fratage (inddrage) vedkommende kompetencebeviset, navnlig, hvis overtrædelsen viser, at chaufføren eller ledsageren ikke er i besiddelse af tilstrækkelig viden om og forståelse for transport af dyr.

Transportforordningens artikel 26, stk. 4 og 5 indeholder således en hjemmel for Fødevarestyrelsen til administrativt at suspendere eller annullere/inddrage (tilbagekalde) en transportvirksomheds autorisation og/eller en førers eller ledsagers kompetencebevis – og for så vidt angår de transportmidler, der skal godkendes, en hjemmel for Færdselsstyrelsen til administrativt at suspendere eller annullere (tilbagekalde) transportmidlets godkendelsescertifikat. Det bemærkes, at denne adgang til administrativ suspension eller tilbagekaldelse kun gælder i forhold til danske transportvirksomheder og disses transportmidler og/eller danske førere eller ledsagere. Det vil således ikke være muligt for danske myndigheder at suspendere eller tilbagekalde udenlandske transportvirksomheders autorisation til at transportere dyr eller deres godkendelsescertifikater, ligesom der heller ikke kan træffes bestemmelse om suspension eller inddragelse af kompetencebeviser for udenlandske førere eller ledsagere. Se dog nedenfor om muligheden for at nedlægge et midlertidigt forbud efter transportforordningens artikel 26, stk. 6, mod en transportvirksomhed eller et transportmiddel på EU-medlemslandets område.

Det bemærkes, at det hverken efter transportforordningens artikel 26, stk. 4, litra a-c, eller stk. 5, er et krav, at der skal være tale om gentagne eller alvorlige overtrædelser. De nævnte bestemmelser er endvidere efter Justitsministeriets opfattelse meget overordnede. Det fremgår således f.eks. ikke, hvor længe en autorisation kan tilbagekaldes, eller hvilke krav, en fører eller ledsager, der har fået inddraget sit kompetencebevis skal leve op til, førend vedkommende kan opnå et nyt kompetencebevis.

Justitsministeriet har på den baggrund fundet det nødvendigt at supplere transportforordningens regler på dette punkt.

Det fremgår således af § 28, stk. 1, i Justitsmi-

nisteriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport, at et godkendelsescertifikat, som i henhold til bekendtgørelsens § 4 og § 14, er udstedt af en godkendt synsvirksomhed, kan tilbagekaldes af Færdselsstyrelsen, hvis transportmidlet ikke opfylder kravene i transportforordningen eller denne bekendtgørelse.

Har Færdselsstyrelsen begrundet mistanke om, at et godkendt transportmiddel ikke opfylder kravene i transportforordningen eller denne bekendtgørelse, kan styrelsen beslutte midlertidigt at suspendere godkendelsescertifikatet for det pågældende transportmiddel. Er godkendelsescertifikatet blevet midlertidigt suspenderet, indkalder Færdselsstyrelsen inden for en frist, der fastsættes af styrelsen, transportmidlet til et nyt syn. Godkendelsescertifikatet tilbagekaldes, hvis det i forbindelse med dette syn konstateres, at transportmidlet ikke opfylder kravene i transportforordningen og bekendtgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 28, stk. 2.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 28, stk. 3, at hvis et godkendelsescertifikat er blevet midlertidigt suspenderet eller tilbagekaldt, skal godkendelsescertifikatet inden syv dage tilbageleveres til Færdselsstyrelsen. Fristen regnes fra datoen for afgørelsen om midlertidig suspension eller tilbagekaldelse.

Færdselsstyrelsen er endvidere forpligtet til omgående gennem Fødevarestyrelsen at underrette alle de i transportforordningens artikel 24, stk. 2, nævnte kontaktpunkter om enhver afgørelse, der træffes i medfør af stk. 1 og 2, jf. bekendtgørelsens § 28, stk. 4.

Bekendtgørelsen indeholder i § 29 en tilsvarende adgang for Søfartsstyrelsen til at suspendere eller tilbagekalde et godkendelsescertifikat for skibe til transport af levende dyr udstedt af Søfartsstyrelsen i henhold til artikel 7, stk. 2 og 3, samt artikel 19 i transportforordningen.

Herudover fastslås det i bekendtgørelsens § 30, stk. 1, at en autorisation meddelt af Fødevarestyrelsen i henhold til transportforordningens artikel 10 eller artikel 11 kan tilbagekaldes af styrelsen, hvis transportvirksomheden har overtrådt transportforordningen eller bekendtgørelsen. Tilbagekaldelse kan ske for et tidsrum af et til tre år eller indtil videre.

Har Fødevarestyrelsen begrundet mistanke om, at en autorisation kan tilbagekaldes i medfør af stk. 1, kan styrelsen beslutte midlertidigt at

suspendere denne, indtil endelig afgørelse om tilbagekaldelse foreligger, jf. bekendtgørelsens § 30, stk. 2.

Endvidere fremgår det af bekendtgørelsens § 30, stk. 3, at hvis en meddelt autorisation midlertidigt suspenderes eller tilbagekaldes, skal autorisationen inden syv dage tilbageleveres til Fødevarestyrelsen. Fristen regnes fra datoen for afgørelsen om suspension eller tilbagekaldelse.

Fødevarestyrelsen er endvidere – ligesom Færdselsstyrelsen – forpligtet til omgående at underrette alle de i transportforordningens artikel 24, stk. 2, nævnte kontaktpunkter om enhver afgørelse, der træffes i medfør af stk. 1 og 2, jf. bekendtgørelsens § 30, stk. 4.

Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1728 af 21. december 2006 om uddannelse i transport af dyr indeholder også en bestemmelse om administrativ tilbagekaldelse. Det fremgår således af bekendtgørelsens § 7, stk. 1, at hvis en fører eller en ledsager gør sig skyldig i en overtrædelse af transportforordningen eller nationale regler om beskyttelse af dyr under transport, kan Fødevarestyrelsen beslutte at suspendere eller inddrage den pågældendes kompetencebevis. Inddragelse af en førers eller ledsagers kompetencebevis kan ske for et tidsrum af et til tre år.

Er kompetencebeviset blevet inddraget, kan kompetencebeviset kun generhverves, hvis føreren eller ledsageren efter inddragelsesperiodens udløb forinden på ny har gennemført den i bekendtgørelsens § 4, stk. 2, nævnte kompetencebevisuddannelse og har bestået den afsluttende eksamen, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 2.

Endvidere fremgår det af bekendtgørelsens § 7, stk. 3, at hvis Fødevarestyrelsen har besluttet, at kompetencebeviset kun skal suspenderes, skal føreren eller ledsageren inden for en frist, der fastsættes af Fødevarestyrelsen, på ny bestå den afsluttende eksamen på kompetencebevisuddannelsen. Kompetencebeviset inddrages, hvis vedkommende ikke består eksamenen eller vedkommende undlader at medvirke til den.

Det fremgår endelig af bekendtgørelsens § 7, stk. 4, at den, der har fået suspenderet eller inddraget sit kompetencebevis, inden syv dage skal indsende dette til Fødevarestyrelsen. Fristen regnes fra datoen for afgørelsen om suspension eller inddragelse.

Justitsministeriet skal endvidere henlede opmærksomheden på, at i lov om godskørsel, jf. lovbekendtgørelse nr. 108 af 19. februar 2003, er

der bl.a. fastsat bestemmelser om tilladelse til godskørsel samt om tilbagekald og bortfald af tilladelser m.v.

Efter lovens § 1, stk. 1, skal den, der er etableret på dansk område og udfører godskørsel for fremmed regning med motorkøretøj eller vogn-tog med en tilladt totalvægt over 3.500 kg, have tilladelse hertil af Færdselsstyrelsen.

Tilladelse er i medfør af § 3 bl.a. betinget af, at ansøgeren ikke er dømt for et strafbart forhold, der begrunder en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udføre vognmandsvirksomhed, jf. straffelovens § 78, stk. 2, ligesom den pågældende i faglig henseende skal være kvalificeret til at drive vognmandsvirksomhed og til at kunne drive virksomheden på forsvarlig måde i overensstemmelse med god skik inden for branchen.

Efter § 12 kan tilladelse til godskørsel for fremmed regning bl.a. tilbagekaldes, hvis tilladelsesindehaveren ikke længere opretholder betingelserne for tilladelsen som følge af, at vedkommende i forbindelse med udøvelsen af sit erhverv *groft eller gentagne gange* har overtrådt vilkårene for tilladelsen eller færdselslovgivningens bestemmelser om hastighed, kørsel uden kørekort, køretøjers indretning, reglerne om køre- og hviletid m.m.

Ved lov nr. 474 af 9. juni 2004 (lovforslag L 203 af 31. marts 2004) blev § 12 i lov om godskørsel ændret, således at Færdselsstyrelsen nu også har mulighed for administrativt at tilbagekalde en virksomheds tilladelse til at udføre godskørsel for fremmed regning, hvis tilladelsesindehaveren *groft eller gentagne gange* har overtrådt lovgivningen om beskyttelse af dyr under transport.

Færdselsstyrelsens adgang til at meddele advarsler eller tilbagekalde tilladelser for overtrædelser af lovgivningen om transport af dyr har endnu ikke været anvendt.

Justitsministeriet har i den redegørelse af 14. april 2003 til Folketingets Retsudvalg (Alm. del - bilag 970), som er omtalt ovenfor, tillige udtalt sig nærmere om forholdet mellem reglerne om administrativ tilbagekaldelse af autorisationer og straffelovens § 79 om rettighedsfrakendelse. Justitsministeriet udtalte bl.a., at administrativ tilbagekaldelse af en autorisation ikke bør finde sted, før den eller de tilknyttede straffesager er afgjort, da Fødevarestyrelsen ikke før dette tidspunkt kan vide, om transportvirksomheden bli-

ver kendt skyldig, og grundlaget for tilbagekaldelse af autorisationen dermed er til stede.

Justitsministeriet udtalte videre, at hvis der er tale om en grov overtrædelse af reglerne, som har medført alvorlig lidelse for dyrene, vil det endvidere være mest korrekt at lade spørgsmålet om tilbagekaldelse af autorisationen indgå i den straffesag, der i givet fald bør rejses over for transportøren, så domstolene får lejlighed til at tage stilling til spørgsmålet om rettighedsfrakendelse. Baggrunden herfor er, at en sådan rettighedsfrakendelse kan være et ganske alvorligt indgreb over for den pågældende transportør, og retssikkerhedsmæssige betragtninger taler således for, at afgørelsen træffes af domstolene, som det også er tilfældet i andre sager om rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79. Det samme gælder, hvis anklagemyndigheden vælger at sammenlægge en række sager om gentagne (mindre) overtrædelser begået af den samme transportør og indbringer sagerne samlet for retten.

Endelig udtalte Justitsministeriet, at Fødevarestyrelsens adgang til administrativt at tilbagekalde autorisationer således primært er tænkt anvendt i situationer, hvor den samme transportvirksomhed gentagne gange ved forskellige afgørelser dømmes for overtrædelser af reglerne om beskyttelse af dyr under transport.

En autorisation til transport af dyr vil således - ud over administrativt i medfør af reglerne om beskyttelse af dyr under transport - kunne frakendes en transportvirksomhed under en straffesag i medfør af straffelovens § 79, stk. 1. Hvis en overtrædelse af reglerne om beskyttelse af dyr under transport har medført alvorlig lidelse for dyrene, kan en transportvirksomhed - samtidig med en frakendelse af retten til at transportere dyr - frakendes retten til at beskæftige sig med dyr efter dyreværnslovens § 29, stk. 1.

Det ovenfor anførte om forholdet mellem reglerne om administrativ tilbagekaldelse af autorisationer og straffelovens § 79 om rettighedsfrakendelse gælder også i forbindelse med Færdselsstyrelsens tilbagekaldelse af tilladelser til at udføre godskørsel for fremmed regning og/eller tilbagekaldelse af et godkendescertifikat til et transportmiddel, og i forbindelse med Fødevarestyrelsens suspension eller inddragelse af en førers eller ledsagers kompetencebevis.

Det fremgår endvidere af transportforordningens artikel 26, stk. 6, at ved gentagne eller al-

vorlige overtrædelser af forordningen kan et EU-medlemsland nedlægge midlertidigt forbud mod, at dyr transporteres af den pågældende transportvirksomhed eller med det pågældende transportmiddel på EU-medlemslandets område. Dette gælder også i situationer, hvor transportvirksomheden eller transportmidlet er autoriseret eller godkendt af et andet EU-medlemsland, forudsat at alle muligheder for gensidig bistand og udveksling af oplysninger i overensstemmelse med artikel 24 er udtømt.

EU-medlemslandene skal endelig efter transportforordningens artikel 26, stk. 7, sørge for, at alle de i artikel 24, stk. 2, nævnte kontaktpunkter omgående underrettes i tilfælde af, at den kompetente myndighed i et EU-medlemsland beslutter enten at suspendere eller annullere en transportvirksomheds autorisation, et transportmidlets godkendelsescertifikat, en chaufførs eller ledsagers kompetencebevis eller at nedlægge et midlertidigt forbud mod, at dyr transporteres af den pågældende transportvirksomhed eller med det pågældende transportmiddel på det pågældende EU-medlemslands område.

4.9. De kompetente myndigheders kontrol og årlige rapporter (artikel 27)

Efter transportforordningens artikel 27 skal den kompetente myndighed kontrollere overholdelsen af forordningen. Dette skal ske ved ikke-diskriminerende kontrol af dyr, transportmidler og ledsagedokumenter. Kontrollen skal omfatte en passende andel af de dyr, som hvert år transporteres i det enkelte medlemsland, og den kan foretages samtidig med kontroller, der gennemføres med andre formål for øje. Antallet af kontroller skal øges, hvis det konstateres, at forordningens bestemmelser er blevet tilsidesat. EU-medlemslandene er endvidere forpligtet til senest den 30. juni hvert år at sende en årlig rapport til Kommissionen om den kontrol, der er foretaget. Rapporten skal ledsages af en analyse af de alvorligste konstaterede mangler samt en handlingsplan til afhjælpning heraf.

Der henvises til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse til samtlige politidirektører om kontrol af transportmidler og dyr under vejtransport.

Det fremgår i øvrigt af bestemmelsen, at hvis der på et tidspunkt skal fastsættes bestemte kontroldele i bestemmelsen, skal dette ske i overensstemmelse med proceduren i transportforordningens artikel 31, stk. 2, som indeholder en

henvisning til artikel 5 og 7 i Rådets afgørelse af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelse af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen (EF-Tidende L 184 af 17. juli 1999, s. 23 ff) (forskriftsproceduren).

4.10. Kontrol på stedet (artikel 28)

Transportforordningens artikel 28 indeholder en hjemmel for sagkyndige fra Kommissionen til som hidtil i samarbejde med de relevante medlemslandes kompetente myndigheder at foretage kontrol på stedet efter procedurene i artikel 45 i Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarerlovgevingen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes.

Der henvises i den forbindelse til dyreværnslovens § 24 a, stk. 2, hvoraf fremgår, at ansatte dyrlæger i fødevareregionerne og i Fødevarestyrelsen og privatpraktiserende dyrlæger, der af Fødevarestyrelsen er bemyndiget hertil, kan foretage kontrol i det omfang, det er fastsat i Rådets direktiver eller i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forsvarlig behandling af dyr og om beskyttelse af dyrs velfærd. Det samme gælder sagkyndige fra Kommissionen i samarbejde med de nævnte personer.

4.11. Retningslinjer for god praksis (artikel 29)

Efter transportforordningens artikel 29 skal EU-medlemslandene opfordre til udviklingen af retningslinjer for god praksis, som skal omfatte anbefalinger vedrørende anvendelse af forordningen, navnlig artikel 10, stk. 1. Retningslinjerne udarbejdes på nationalt plan, i samarbejde mellem flere EU-medlemslande eller på fællesskabsplan. Der tilskyndes til, at såvel de nationale som Fællesskabets retningslinjer formidles og anvendes.

5. Særligt om transport af hjortedyr

Transportforordningen omfatter også hjortedyr. Ved transport af hjortedyr omfattet af forordningen finder de generelle bestemmelser i forordningen således anvendelse. Det er f.eks. bestemmelser om transport af højdrægtige dyr samt nyfødte dyr og kravet om, at der skal være tilstrækkelig plads til, at alle dyrene kan stå op i deres naturlige stilling. Der er endvidere gene-

relle bestemmelser om indretning og konstruktion af transportmidler, således at dyrene er beskyttet mod barske vejrforhold og væsentlige klimatiske forandringer samt beskyttet mod smerte og lidelse.

Transportforordningen indeholder også mere specifikke bestemmelser om beskyttelse af hjortedyr under transport. Det fremgår således af pkt. 2, litra g, i kapitel I i bilag I til forordningen, der fastslår, hvornår dyr er egnet til transport, at hjortedyr med gevir i bast ikke betragtes som egnede til transport. Herudover fastslås det i pkt. 1.11. i kapitel III i bilag I til forordningen om transportpraksis, at dyr ikke må bindes ved gevirret.

For så vidt angår transporter af hjortedyr findes endvidere regler i Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 754 af 28. juli 2005 om opdræt af hjortedyr med senere ændringer.

Efter denne bekendtgørelse skal voksne handyr transporteres i separat aflukke eller transportkasse. Herudover skal transportmidlerne, herunder transportkasser eller -bokse, have en sådan størrelse, at alle hjortedyr kan ligge ned samtidigt, og en højde, der muliggør, at hjortedyrene kan stå oprejst med hævet hoved uden at berøre loftet, ligesom transportmidlet skal være velstrøet. Ovenstående regler supplerer transportforordningen og Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport.

Det bemærkes, at i modsætning til tidligere, hvor den nævnte bekendtgørelse kun fandt anvendelse i forhold til rent nationale transporter, finder reglerne nu anvendelse ved enhver transport. Bekendtgørelsens regler om transport af hjortedyr skal således ikke alene opfyldes i forbindelse med en transport, der fuldt ud afvikles i Danmark, men også hvis der er tale om en transport af hjortedyr fra Danmark til udlandet.

Hjemlen til en opretholdelse af bekendtgørelsen og til en udvidelse af anvendelsesområdet for bekendtgørelsen findes i transportforordningens artikel 30, stk. 8, hvoraf fremgår, at indtil der er vedtaget detaljerede bestemmelser for arter, der ikke udtrykkeligt er nævnt i bilagene til forordningen, kan EU-medlemslandene indføre eller opretholde yderligere nationale regler vedrørende transport af sådanne dyrearter.

6. Særligt om transport af strudse

Transportforordningen omfatter også strudse.

Ved transport af strudsefugle omfattet af forordningen finder de generelle bestemmelser i forordningen således anvendelse. Det er f.eks. kravet om, at der skal være tilstrækkelig plads til, at alle dyrene kan stå op i deres naturlige stilling. Der er endvidere generelle bestemmelser om indretning og konstruktion af transportmidler, således at dyrene er beskyttet mod barske vejrforhold og væsentlige klimatiske forandringer samt beskyttet mod smerte og lidelse.

Transportforordningen indeholder også mere specifikke bestemmelser om beskyttelse af strudsefugle. Det følger således af pkt. 2.1. i kapitel V i bilag I til forordningen, der fastsætter kravene til vandings- og fordringshyppighed, forsendelsestider og hvileperioder, at fjerkræ samt andre fugle og kaniner, der holdes som husdyr, skal have adgang til foder og vand i tilstrækkelige mængder. Dette gælder dog ikke, hvis en forsendelse varer mindre end 12 timer, eksklusiv på- eller aflæsningstiden, eller mindre end 24 timer for fugleunger af alle arter, forudsat at forsendelsen slutter senest 72 timer efter udrugning. Begrebet »andre fugle« må i den forbindelse anses som omfattende også strudsefugle, der holdes som husdyr.

Er der ikke tale om strudse, der holdes som husdyr, er de i stedet omfattet af pkt. 2.7. i kapitel III i bilag I til transportforordningen, hvoraf bl.a. fremgår, at medmindre andet er fastsat, skal pattedyr og fugle fodres mindst hver 24. time og vandes mindst hver 12. time. Vand og foder skal være af god kvalitet, og det skal gives til dyrene på en måde, som begrænser risikoen for kontaminering mest muligt. Der skal tages hensyn til, at dyrene skal vænne sig til fodrings- og vandingsmåden.

For så vidt angår transporter af strudsefugle findes endvidere regler i Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 192 af 25. marts 1998 om opdræt af strudsefugle med senere ændringer. Efter bekendtgørelsen gælder et forbud mod transport af kyllinger under 6 uger, undtaget kyllinger under 72 timer på særlige betingelser. Herudover indeholder bekendtgørelsen en række særlige krav til transport af kyllinger over 6 uger, ligesom der fastsættes krav til gruppestørrelse, arealkrav (belægningsgrad), rampehældning samt maksimal transporttid på 6 timer for transport til slagtning. Ovenstående regler supplerer transportforordningen og Justitsministeriets bekendt-

gørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport.

Det bemærkes, at i modsætning til tidligere, hvor den nævnte bekendtgørelse kun fandt anvendelse i forhold til rent nationale transportere, finder reglerne nu anvendelse ved enhver transport. Bekendtgørelsens regler om transport af strudse skal således ikke alene opfyldes i forbindelse med en transport, der fuldt ud afvikles i Danmark, men også hvis der er tale om en transport af strudse fra Danmark til udlandet.

Hjemlen til en opretholdelse af bekendtgørelsen og til en udvidelse af anvendelsesområdet for bekendtgørelsen findes i transportforordningens artikel 30, stk. 8, hvoraf fremgår, at indtil der er vedtaget detaljerede bestemmelser for arter, der ikke udtrykkeligt er nævnt i bilagene til forordningen, kan medlemslandene indføre eller opretholde yderligere nationale regler vedrørende transport af sådanne dyrearter.

Justitsministeriet, den 21. december 2006

LENE ESPERSEN

/ Torben Jensen